

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 36

Philadelphia, Pa. 13 Rugsėjo (September) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Rengiasi prie prezidento rinkimu.

PREZIDENTO rinkimas bus lapkričio mėnesį, 1908 metuose. Daugiau kaip metai iki rinkimų, o jau partijos rengiasi prie jų. Turbut stropiausiai darbuojasi Respublikonų Partija. Kaip girdėt, jau Philadelphiajį vaikščioja jos agentai po grėčias pirkdami balsus... Ateinąs storas, gražus ponas ir klausias angliškai, ar esąs piliečiu; jei – pilietis, tai, girdi, pasirašyk ant šitos popierės, kur aiškiai atspausta: «Republican Party», už kurią, jeigu pasirašysi, turėsi balsuoti, už ką bus gerokai užmokėta. Be abejo, ir kitur visur taip kapitalistai žvejoja. Darbininkai tvirtina, kad ir darbai dėl tos priežasties pradeda eit blogyn – daugelyj dirbtuvių darbininkai gauna dirbti tik tris – penkias dienas per savaitę. Norint žvejoti, reikia vandenį sudrumsti. Turėdami ir jų bernai tą visados darė ir daro. Bet norint sudrumsti darbininko protą, reikia jį įbauginti, parodyti, kad jis darbo negaus ir pasiūlyt užmokėstį už tuščių nieką, tik už vieną balsą. Koki biznierėliai da derasi už savo balsą, o darbininkai visai jo nebrangina — nė ypatingai politiško

proto jie neturi, o apie plačiąją šviesiąją proletarijato politiką nė nemano. Ir parsiduoda už menką kainą manydamas, kad jis nėra judošium, nors ištikrųjų jis sykiu parduoda ir savo pačią, ir vaikus, ir draugus.

Kapitalistų valdžia, pajutus kad ateiviai darbininkai greičiau už «jankius» įgyja politišką protą ir ima varyt savo politiką, apsunkino naturalizaciją, t.y. gavimą piliečio (citizen) tiesų. Ką mažiau bus balsuotojų, tai nieko, bile bus galima juos papirkt. Socijalistai amerikiečiai, teipgi rengdami si prie busimų rinkimų, ragina svetur gimusius draugus pasiskubint išsiimti pilietiškas tiesas, kad daugiau žmonių galėtų balsuoti. «St. Louis Labor» rodija visoms socijalistų kuopoms įsteigt informacijos biurus, kur svetur gimusieji draugai gautų visokias žinias ir pagelbą sulgy naturalizacijos popierių išgavimo.

Mūsų draugai, kurie neturi tų popierių, privalo pasirūpint jas išsiimti, o kurie jau yra piliečiai, privalo paskatinti prie to reikalo anuosius ir prigelbėt jiems. Reikia greitai su-

Žinot, kurioj valstybėj kokios yra tiesos. Nes kad ir visas Jungtines Valstybes apima naujos naturalizacijos tiesos, bet kiekvienoj beveik valstybėj yra da savos tiesos, kurios anas tai suminkština, tai sustiprina. Minėtas laikraštis, «St. Louis Labor», rašo, kad Missouri valstybėj, kiekvienas vyras turintis «pirmasias popieras» už metų gali dalyvaut visuose balsavimuose; tai—gi, kas šįmet iki spalio mėnesiui išsiimsias tas pirmasias popieras, tas kitą met lapkričio mėnesį galėsias dalyvaut prezidento rinkimuose.

Gal daugelyjė valstybių yra tokios tiesos — reikia draugams pasiteiraut ir pasiskubint tai pranešt draugams ir ypačiaiškai, ir per organą.

Po tarptautiškojo socialistų kongreso.

RUGPIŪČIO 26 d. pasibaigė tarptautiškas socialistų kongresas Stutgarte, Vokietijoje. Didžiausią atydą kongresas atkreipė į militarizmą (kareivystę), prieš kurį vienbalsiai priimta rezoliucija, kurioje pasmerkiama valstybių ginklavimasis su tikslu apimti kitas šalis ir praplatinti savo (kapitalistišką) ciosorbę (kolonijališki ir imperijalistiški tikslai). Einant diskusijoms ir kalbant kalbas apie tą klausimą vienas Anglijos atstovas, drg. Quelch, išsitarė teip apie Hagos santaikos konferenciją: «Yra tai vagių ir galvažudžių susirinkimas, kurie nori susiorganizuot su tikslu — išrasti lengvesnius būdus savo piktadarystėms išpildyti». Už tą išsitarimą Vokiečių valdžia jį išvarė atgal į Angliją... Quelch sako, kad jo žodžiai buvę perkreipti ir jis jų dėlto nemanas atšaukti.

Apie militarizmą buvo karštos diskusijos. Prancūzų atstovas Herve prirodinėjo, kad reikia vest agitaciją apie visuotiną armijos streiką. Kilo šioks-toks nesusipratimas tarp jo ir Bebelio (Vokietijos soc. atstovas), kuris kaip ir visi socialdemokratai, užstovojo taktiką (kovos būdą) daugiau besiremiančią ant plačiųjų minių, jog negalima iššaukti paskirtu laiku revoliucijos apsiireiškima. Kiti prancūzai-atstovai, Jaures ir Vaillant, teipgi nurodinėjo, kad Horve pažvalgos esą likučiai anarchistiško atkaklumo...

Užėjus klausimui apie kolonizaciją, buvo paduota balsavimui rezoliucija, kur nurodoma kovot su visokios rūšies kolonijališkąja politika. Ta rezoliucija tapo atmesta 127-iais balsais prieš 108. Abelnai visas kongresas vienmisliai priešingas didesniųjų valstybių užgrėbiamajai politikai svetimose šaliose, bet visai atmesti kolonizaciją diduma nepripažino. Vokiečių socialistas dr. David tą teip aiškino: Kolonizacija yra reikalinga greitesniam civilizacijos pasiplatinimui, bet dabartinis kolonizavimo būdas yra barbariškas, nes varomas vieninteliai su ypatiškais kapitalistų ir jų valdžių tikslais — pasipelniti apiplėšiant ir prispaudžiant vietinius gyventojus. Šiandien kolonizacija tai didelis pelno šaltinis kapitalistams ir visokiems lupikams (kaip kariškiems viršininkams, kurie visaip smaugia — pavyzdžiui — Afrikos laukinius ir puslaukinius gyventojus, vieton skleist tarp jų civilizaciją). Šiandien kolonizacija nėra civilizacijos ar apšvietimo darbu, tik naikinimu vietinių gyventojų laisvės ir kultūros.

Plačiai apkalbėta santikiai darbininkų nesocialistiškų organizacijų su socialistų partijomis; daugiausiai kalbėta apie Anglijos «trade union», ir tų unijų arba sąjungų atstovams garsiai buvo iškalbėta, kad tos sąjungos stačiai užmiršo savo klesos padėjimą, juo tolyn, juo labyn atsitolina nuo tikrųjų darbininkiškų reikalų ir pastoja nenaudingoms, net blėdingomis, iš atžvilgio į proletarijato

(visų darbininkų) ateitį. Tokios tai unijos gyvuoja ir Amerikoj. Josios ilgainiui tampa kapitalistų politikos įnagiu visokių suvažiotojų «vadovų» rankose.

Kebliausias, rodos klausimas, tai emigracija ir immigracija (išėivystė ir įėivystė). Ateiviai darbininkai iš nekulturiškų šalių sumažina uždarbį vietinių darbininkų. Stengtis neįleist tokių tamsių nuskurdusių darbininkų į kitas šalis reiškia užkliudyti tarptautiškąjį darbininkų solidariskumą; palikt tatai be jokio aprubežavimo reiškia praūleist pro šalį upą kulturiškųjų šalių darbininkų, kurie vis-tiek veiks ir kovos priešais tokį apsiireiškima — uždarbio mažėjimą dėlei ateivių. Nuspręsta rūpintis pastatyt nuo darbininkiškų sąjungų inspektoriai visose vietose, per kur emigrantai įėina. Tų inspektorių uždavinys — neįleisti iš svetimos šalies ateivių, kaipo streiklaužių.

Toliaus kongresas nutarė reikalauti tikrų, ne ant popieros, tiesų, aprūpinančių emigrantus ant laivų trečiojoj klesoj, kad nebūtų jie teip labai išnaudojami, kaip tai paprastai atsitinka: duoda blogą valgį ir gulyklą ir biauriai apsieina (ne kartą juk buvo net emigrantų streikai dėl to blogumo). Toliaus, kad tiesos apsaugotų išėivius nuo išnaudojimo visokių prigavikiškų-agentų, kurie prižada svetimoj šalyj aukso kalnus, o paskui prikalbintasis pakliuva tankiausia į bausių vargą.

Kadangi japonai darbininkai Amerikoj laikomi kaipo negeistini, tai Japonijos delegatas daktaras Kato savo kalboj išrodinėdamas, priežastis aštriai kritikavo visokias nuomones apie japonus darbininkus, kaipo ateivius Amerikoj. Jisai sako: Amerikos Darbo Federacija šaukia prie organizacijos visus darbininkus, vienok ramiai atmėta nuo to japonus. Dėlto nereikią stebėtis, jeigu paskutiniai labai tankiaj dirba kaipo streiklaužiai, arba sumažina uždarbį. Tuo tarpu japonai darbininkai yra puiki medega naujosios gadynės kovai eilėse susipratusių darbininkų. Reikia tik broliško rankos padavimo, reikia tik raginti prisidėt į darbininkų armijos eiles, ir visa kliaudė greitai bus prašalinta. Nelygybės dvasia, tautiška neapykanta darbininkų vienybę ardo, o kapitalistai iš to turi naudą.

Didele balsų dauguma kongresas priėmė rezoliuciją, kur pripažįsta immigracijos ir emigracijos laisvę, bet aštriai žadama kovot priešais visoki organizuotą darbininkų gabenimą su tikslu nu mažinti uždarbius.

Antgalo kongresas išreiškė sajausmą Rusijos revoliucionieriams, kurie kovoja su dvigubu despotizmu: monarkišku ir kapitalistišku.

Kitą kongresą nutarta sušaukt 1910 m. į Kopenhagą (Danijoje).

Saugokites vilkų avies kailyje!

NĖRA dabar tokios bažnyčios, kur kunigai nekeiktų socialistų ir ne niekintų jų biauriausiais žodžiais. «Tie vagis, paleistuviai, valkatos — jie ant jūsų visas tas nelaimes užtraukė, o patis pabėgo ir pametė jus pragaro vilkui suėsti!» — šaukia kunigai. «Tai matot, ką susilaukėt, jų paklause! Sakėm: neklausykit, bet kas tau davė, o dabar už monopoliūs mokėkit, už telegrafo stulpus mokėkit; už mokintojų vaikymą ir naujosios valsčių tvarkos (parėtko) įvedimą kai kurie da ir dabar kalėjimuose tebekirmyja... Tokios tai tų jūsų geradarių mylistos!»... Teip šaukia kunigai per pamokslus, tą patį varo visur, kur tik susitikdami žmones, tą patį rašo savo laikraščiuose (gazietose), knygelėse ir įvairiuose lapeliuose ir paskui tūkstančiais leidžia juos į žmones.

Užmiršta jie, kad «laisvės» dienose ne vienas ir jų sakėsi socialistai ir didžiausi caro valdžios priešai esą — Kristus, girdi, pirmu-

tinis socialistas buvęs! Atsiminkim tik mes tą garsųj lietuvių susivažiavimą Vilniuj. Jame buvo ne vieni tiktai socialdemokratams, bet ir ne vienas storasis ūkininkas, kinkadrebys, «mokslius išėjusis», ponas; buvo ir netoli šimto kunigų, ir kas-gi ten buvo nutarta? Nutarta buvo iš visų pajiegių griaut senąją tvarką — nebemokėt valdžiai jokių mokesčių, uždaryti monopolius, neit ir neleist eiti savo vaikams į karūmenę (vaiską), atstatyt nuo vietos tamsybės platintojus — senuosius mokintojus ir visus žmonių lupikus — valdininkus (ėinanninkus), o į jų vietą išrinkt naujus visuotinu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu. Ir nē vieno dargi kunigo neatsirado tokio, kuris būtų pasipriešinęs tam, — visi, kaip vienas, balsavo. Dirva tokiems nutarimams jau buvo priręngta ilgų metų darbu, o ypatingai paskutinių metų socialdemokratų «pamokslais» ir lapeliais, ir žmonės tuojaus pradėjo pildyt susivažiavimo nutarimus: nustojo bemokėję valdžiai mokesčius, uždarinėjo monopolius, ginė laukan senosios valdžios tarnus ir visur įvedinėjo naująją tvarką. Kai-kuriose vietose, pamatę, kad kitoks vėjas pradėjo pūsti, ir kunigai kartu su žmonėmis buvo, iš sakyklos perskaitė susivažiavimo nutarimus, kai-kur dar-gi patįs nustojo už carą meldęsi...

Bet neilgai tęsėsi «laisvės» dienos. Susiėmūsi iš visų savo pajiegių, senoji valdžia da įstengė šį kartą kraujuose ir liepsnose paskandint tokį didelį revoliucijos judėjimą. Pilni kalėjimai greitai grūstė buvo prigrūsti žmonių. Buvo tarp kalinių mokslus išėjusieji žmonės, buvo studentai, darbininkai, ūkininkai, buvo dar-gi vienas, antras dvarininkas, bet nē vieno kunigo! Kas čia pasidarė! Kodėl jų nesuėmė? Juk ir jie buvo per Vilniaus susivažiavimą, ir jie platino jo nutarimus, ir jie (žinoma, ne visi!) šaukė žmones juos pildyt, — kodėl gi paskui jų nē vieno į kalėjimą neįkliuvo? Dėlto, kad jie gudrūs, kaip žalčiai: kaip tik caro valdžia pradėjo viršų imti, kaip tik kitoks vėjas papūtė, ir jie savo veidą permainė: staiga jie ėmė keikti visus tuos «buntaučikus», ėmė purvais juos drabstyti. Ir dabar da išdrįsta tie veidmainiai išmėtinėti socialdemokratams, kad šie «subuntavoje» žmones ir paskui vienus juos pametę... Pasižiūrėkit į kalėjimus, į Sibirą ir katorgą, o pamatysit, kad tai yra grynas melas: tie draugai, kurie «laisvės» laikuose teip atsidėję dirbo, dabar kalėjimuose sėdi; kitiems iš jų jau seniai šalta žemė ir akis užbėrė; tretį po senovės dirba... Ne, socialdemokratams nepamatė suvedžioję žmonių!

Ir tai ne pirmas ir ne paskutinis su mūsų kunigais atsitikimas: visuomet jie į tą pusę linksta, į kurią vėjas pučia. Da visi mes puikiai atsimenam tą garsųj Seinų vyskupijos administratoriaus praloto Antanavyčiaus aplinkrašti, išleistą trumpai prieš «laisvės» dienas. Atsimenam mes gerai, kas buvo jame rašyta: kiekviena, girdi, valdžia nuo Dievo paeinanti, ir kas jos neklauso, tas paties Dievo neklauso! Dėlto, sako, neklausykit tų valkatų, vagių, apgavikų, tų nedorėlių ir paleistuvių, neįsileiskite jų į savo namus, nē į rankas neimkite jų raštų; užmiršęs, kuo esąs, jau stačiai Antanavyčius rėžia: neišleiskite iš savo namų tokių nedorėlių nenubaustų, išduokite juos į valdžios tarnų rankas! Teip sako tariamasis Kristaus mokslo pasekėjas, vyskupijos rėdytojas, o kiti kunigai pritaria jam: iš visos vyskupijos, kiek mes žinome, tik dviejose bažnyčiose neskaitė kunigai to žandaro praloto rūbuose aplinkraščio, už tai daugely vietų net po kelis kartus skaitė. Ir nē vieno kunigo visoj Lietuvoj neatsirado, kuris būtų pakelęs prieš tai savo balsą, — matyt, visi netoli nuo Antanavyčiaus bėgė... Bet čia da ne galas. Gale aplinkraščio Antanavyčius sako: kas nepaklausys tų jo žodžių ir nesiliaus priešinęs caro valdžiai ir skaitęs priešingus jai raštus, tas negausias išrišimo ir dar-gi būsiąs išmestas iš tikinčiųjų skaičiaus!... Tai į ką pavertė tie muitininkai ir farizėjai bažnyčią! Ir nē prieš tai nepakėlė mūsų kunigai savo balso, ir tas-pats Antanavyčius da ikišiol tebėra Seinų vyskupijos rėdytoju ir dar-gi kandidatu į vyskupus!

Papūtė kitoks vėjas, ir tie-patįs kunigai, kurie keli mėnesiai

atgal Antanavyčiaus aplinkrašti skaitė, pradeda platint Vilniaus susivažiavimo nutarimus. Pasibaigė «laisvės» dienos — ir vėl jie senovės giesmę užgiedojo. Panašų į Seinų vyskupijos rėdytojo aplinkrašti, tik ne tokį drąsų, išleido ir Žemaičių ir Vilniaus vyskupijų vyskupai; pasipylė be galo, be krašto juodašimčių-kunigų lapeliai ir knygelės, prasidėjo biauriausi kunigų keiksmi visose bažnyčiose. Bet pakils labiau revoliucijos judėjimas — paims žmonės į savo rankas valdžią, ir tie veidmainiai, be abejonės, vėl ims rodyties didžiausiais naujosios tvarkos šalininkais ir jos apgynėjais: kaip dūduoja, teip jie šoka!

Ir ne tik su valdžia teip daro mūsų kunigai: visur, kur tik pažiūrėsime, tą-patį pamatysime. Baudžios laikuose jie turėjo didelius žemės plotus ir teip pat, kaip ponai bajorai, plakė žmones. Tai buvo kunigams aukso laikai, ir dėlto jie kalte kalė baudžiaminkams, kad tokia tvarka esanti Dievo duota, — teip visuomet buvė ir teip būsią; dėlto žmonės nusizeminę turį vilkt baudžios jungą ir garbinti savo budelius, jiems rankas bučiuoti, be kepurų prieš juos vaikščioti — už tai nūmirę dangų apturėsią! Bet štai liko panaikinta baudžiava — virto kitokie laikai, ir mūsų kunigėliai jau ką kitą ima kalbėt!

Atliuosuoti buvo žmonės nuo baudžios, bet daugelis po tokį mažą žemės sklypelį tegavo, kad anaipol negali iš jos pragyvent, daugelis visai negavo. Ir tą-pačią žemę tankiai dvarininkai visokiomis neteisybėmis išplėšia nuo žmonių, o kunigai už ponus po senovės galvą guldo. Tik paskutiniais metais, kuomet toks didelis visur judėjimas pakilo ir visur pasklido šauksmas: «žemės ir laisvės!», daugelis ir mūsų kunigų į kitą dūdą pradėjo pūsti: ir jie dabar jau neva reikalauja žmonėms žemės, tik, žinoma, už gerą atlyginimą ponams.

Kolei darbininkai sunkiu miegu miegojo, mūsų kunigai kitokių žodžių jiems neturėjo, kaip: tinginiai, paleistuviai, girtuokliai. Jiems vis esą da negana ir negana — vis daugiau norį ir stumia į prapultį savo penėtojus... Bet štai darbininkai pradėjo pratrinti sau akis ir reikalaut geresnio gyvenimo. Nebesibijo jau jie kunigų keiksmų ir taisomų jiems pragaro baisybių... Mato kunigai, kad kitaip visai gali išslyst jie iš jų rankų, — neva pradeda rūpintis jais, tveria darbininkų draugijas, kuria sąjungas. Jau ir pas mus, Lietuvoj, kai-kur yra tokios draugijos. Garsiausia jų — Kaune. Ir kas-gi per vienos tos draugijos? Kaip jos rūpinasi darbininkų reikalais? Pirmiausia jų vadovai rūpinasi sukelt vieną darbininkų dalį prieš kitą, kuri nepučia į kunigų ir ponų-pabrikantų dūdą; nepatinkamus sau darbininkus jie stačiai išdavinėja į policijos rankas, žūdo juos. Kokia daugybė susipratusių darbininkų jau krito nuo jų rankos Lodziuj, kiek jų išduotų pakliuvo Kaune į kalėjimą! Kunigai iš savo šalininkų-darbininkų padarė tikrą «juodašimčių» gaują!... Ne, ne darbininkų reikalai čia jiems rūpi, o visų-pirma savo garbė ir savo kišenė!

(Toliaus bus).

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA ŠEŠTA.

5. Politiškoji kova.

(Tąsa).

DA svarbesnė yra kita aplinkybė, būtentk ta, kad bažnyčia ir mokykla turi du visiškai skirtingus veikimo plotus. Bažnyčios dalykas — tikėjimas, mokyklos dalykas — žinojimas; bažnyčios plotas — svietas anapus grabo, mokyklos plotas — dabartinis svietas. Rūpintis apie anąją svieta iš religiško

žvilgio gali būt labai svarbu, bet tyrinėjimas šio svieto stačiai reikalinga vargingiems žmonėms, kadangi kova už būvį kaskarts darosi čia, ant žemės, sunkesne ir sunkesne, kaskarts labiau reikia kiekvienam apsišarvuoti žinojimu (mokslu), kad galėtų ginti savo reikalus toje kovoje. Juo žmonės apšviestiesni, juo sunkiau juos spausti. Štai dėlko kūdikis iš pat mažens turi pradėt pažinti tikrąjį gyvenimą kad galėtų suprast jį, mokėti jį pergyventi, o supažindinti su juo kūdikį gali tiktai mokytojas, turėdamas vieną tikslą — kiek galint daugiau išplėsti mokslą. Kas kita kunigas: jis yra įtekmėje savo tikėjimo ir gali kūdikį išmokinti tik to, kas su tikėjimu sutaiškoma. Vidurinių amžių pabaigoje bažnyčia manė reikiant tikėti, kad saulė sukasi apie žemę, dėlto, kad žemę rokavo pasaulės viduriu esant Dievo tvėrimo darbe. Ji teip persiėmė tuo tikėjimu, kad į visoki moksliską aiškinimą, tam prieštaraujantį, ji žiūrėjo kaip į tikėjimo įžaidimą, kaip į eretikystę, kaip į nusidėjimą, už kurį verta nubaust mirtim. Ir ištikrųjų, visa eilė mokslinčių, išsireiškusių prieš tą pažvalgą, pateko už tai į kankynes, kaip — pavyzdžiui — Galilėjus, arba buvo nužudyti, kaip Gjordano Bruno.

Tie, kurie stengiasi suvienyt bažnyčią su mokykla, ant to teip atsako: tatau buvo seniaus, nėra ką minėt senuosius griekus. Bet ar šiandien nėra daroma tas pats? Ar gi dvasiškija neužpuola su įnirtimu ant Darvino teorijos? Ar gi Vienoje nebuvo pakelta karė priešais moksliskus tyrinėjimus bakteriologijos dirvoje? Tegul mums nešneka, būk tai daro žmonės, mažai apsišvietę, prieštaraujanti mokslo patyrimams tiktai dėlto, kad jie tamsūs ir to nesupranta. Aš nekalbėsiu jau apie vidurinių amžių kunigus, bet net popiežius Leonas XIII, žmogus, be abejonės, dvasiškuose santiškuose labai išlavintas, kalba savo paskutinėje piemeniškoje gromatoje, išleistoje birželio 29 d. 1881 m., štai ką: «Paskutinėmis šitų pražūtingų reformacijų mokslų pasekmėmis buvo praėjusiam šimtymetyje *bedieviškoji filiozofija* ir Prancūzų revoliucija su josios baisenybėmis, o šitame šimtymetyje — anomis artymos *ligos* (pavietrės), šios baisios šmėklos, kaip komunizmas, socializmas, nihilizmas». 1887 metais gruodžio 22 d. jis savo gromatoje Bavarijos vyskupams są laisvąją ir moksliską pakraipą vadina, «purvina, šlykščia patetre». Kunigai privalo priimti popiežiaus pažvalgat ir, peržiūridami kokią nors mokslo pažvalgą, kaip tosios šlykščios pavietrės vaisių, jie pasistengs nuo jo atitraukt vaikus. Mokslas gi, kuris amžinai stamantriai pats save ir viską ima į kritiką, nesutaikomas su tikėjimu, ir dėl to jį reikia laikyt toli nuo bažnyčios. Jeigu tėvai nori mokint savo vaikus tikėjimo, labai gražu — tai jų privatiškas reikalas, kurio kliudyt nieks neprivalo, bet tegul jie tai daro už mokyklos. Tarp mokyklos sienų turi būti išguldoma tiktai grynojo mokslo pamatai.

Bet mūsų klerikalų partija visoms įtegomis stengiasi kliudyti savistoviško vaikų manymo išsiplėtojimā, ir norėtų tatau pakeisti vienu aklu tikėjimu. Tas parodo, kad ji kiek galint stengiasi apribuoti reališkų dalykų mokinimą mokyklose. Mokinanties gamtos istorijos, geografijos ir tt. kūdikis priverstas naudotis savo jausmų įtaisų (organų) pagelba, jis turi pats visame persitikrint, pats viską išbandyt. Teip jis paeilium pripranta savystoviškai manyt, kas tiems ponams visai negeistina.

Bet mes da reikalaujame priverstino mokyklose mokinimo. Žodis «priverstinas» skamba, suprantama, ne visai maloniai, bet juk priverstinas kiekviens įstatymas, kurį išleidžia visuomenė demokratiškiausioje, laisviausioje šalyje. Tas priverstinumas paeina ne nuo kokio nors vienvaldiško prisakytojaus, o tik nuo pačios visuomenės savo naudai ir kiekvieno savo sąnario naudai.

Taigi su tokiu priverstinumu galima sutikti. Bet jis teip pat reikalingas, kaip reikalinga partijos disciplina. Žmogus mažai su sipratęs ir niekuo nesiinteresuojantis nežino mokslo vertybės, ir įstatymas iki tam tikram laipsniui apgina jį nuo jo paties apsilėidi-

mo. Bet kur tai svarbesnis tasai įstatymais padavadytas mokini-mos priverstinumas, kaip įrankis priešais daugybę reakcijinių partijų užmačių, pragaištingų žmonėms. Josios pasirengusios viską vartot, kad tik apkovoti visuomenės mokyklą ir per tai sulamdyt josios pasipriešinimo galę.

Toliaus, mokinimas mokyklose turi būt ir neapmokamas. Tai reikalinga ne tik dėl tos aiškios priežasties, kad vargingi žmonės neturi pinigų, kad už mokinimą galėtų užmokėt, bet ir dėl kitos da svarbesnės priežasties: vienas svarbiausiųjų pedagogikos reikalavimų talpinasi tame, kad draugijos skirtumai (luomos) nebūtų užtėmijami mokykloje ir neklindytų mokinimo tikslų. Tegul tie draugijos skirtumai neliūdina kūdikio, nenuodija jo. Dėl tos pačios priežasties mes stovime už tai, kad mokykla būtų ne draugijų arba valstčių, bet valstybės įstaiga, dėlto, kad neturtinguose valstčiuose su nedideliu išdu tas neturtas pirmiausia atsilieptų ant mokyklos, nuo ko visų-pirma nukentėtų, suprantama, neturtėlių tėvų vaikai, nes turtingieji gali pasisamdyt privatiškus mokytojus savo vaikams mokyti.

Toliaus, norėdami įvesti į mokyklą kuo-daugiau demokratiškos lygybės, prigdyt tą demokratišką jausmą kūdikio dūšioje, mes reikalaujam neapmokamo valgio *visiems* vaikams, lankantiems mokyklą, ir neapmokamų mokinimosi įrankių (knygų ir tt.). Jei-gu turtingieji tėvai dėl savo neišmintingos puikybės tankiai ištvirkina savo vaikus, pripratindami juos naudotis savo turto išstaigomis, tai mokykla turi atitaisyt šitą blogumą. Bet jeigu ir paliktų tuos doriškus reikalus nuošaliai, tai paskutiniai du reikalavimai toli nėra tuščiu sentimentaliskumu (skystimavimu). Kam vertas darbininkui mokinimo neapmokėtinumas, jeigu jis negali pavalgydyti savo vaiką, jeigu jis neturi pinigų knygomis, popierai ir tt.; o ir mokytojas be to negali, kaip reikiant, išpildyt savo uždavinį. Tas reikalavimas jau yra pildomas daugelyje miestų Šveicarijoj, Prancūzijoje ir Anglijoj.

(Toliaus bus).

Laiškai iš Paryžiaus.

(Pabaiga).

GEGUŽĖS 22–26 d. — tai 1871 metų komunos žuvimo dienos. Paryžiaus darbininkų komunos, kuri per trumpą savo gyvavimo laiką buvo kaip ugnis apšvietusi gyvenimą, buvo nuvaliusi jį nuo visokių biaurybių, buvo prašalinusi dykaduonius ir, kaip šviesių ateities dienų pranašas, buvo tikrai supratusi ir tikrai įvykdinusi gyvenime liuosybę, lygybę, brolybę... bet kuri galų gale buvo sudraskyta dantimis prancūzų buržuazijos, parsidavusios vokiečiams, kovojusiems tąsyk su Prancūzija, puolusios į globą krašto neprieteliui, kad tik pratęst savo viešpatavimo, savo gešeftų varymo dienas... 22 gegužės prancūzų buržuazija su prūsų pagelba apgalėjo Paryžiaus komuną... Ir jau įėjusi į Paryžių, komunos branduolį, jau besijaučianti apgalėjoja, buržuazija (ta pati buržuazija, kuri dabar perka ir pardavinėja liuosybę, lygybę, brolybę) tuo dar neužsiganėdino. Ji dar troško, kaip įsiutęs žvėrys, darbininkų kraujo, na ir atsigėrė ji jo sočiai, lig valiai...

Tūkstantis darbininkų, jų pačių ir vaikų — be jokio skirtumo — buvo sušaudyta ant Paryžiaus gatvių, ant Montmarto, ant kapų Pere Lachaise... Ir kuomet skauduliuose mirė darbininkai tarp kapinių kryžių — apgalėjojai buržujai nesižinojo kur dėties iš džiaugsmo: jie gėrė, linksminos, puotavo su kokotkoms — paleistuvžugomis moterims... Kaip-gi! Jie apgalėjo ir atkeršijo savo didžiausiam priešiui — darbininkams.

Teip. Apgalėt darbininkus — jie tą syk apgalėjo, atkeršyt —

atkeršyjo, kaip net laukiniai žmonės nekeršija, bet juk sunaikinti darbininkus — daigtas negalimas. Sunaikinti darbininkus — reikštų sunaikinti pasaulio gyvastį, reikštų sunaikinti patį pasaulį. Tai-gi neįstengs padaryt jokia žmogiška spēka, ir darbininkai neliaus ėję su apgalėjimo vilčia prie savo tikslo — paliausuoti darbą iš kapitalo nelaisvės pančių...

Buržuazija gyvuliškai paskerdė komuną, bet juk «darbininkų Paryžius su jo komuna visuomet bus atjaustas (ir yra atjauniamas) kaip o skaisčius naujosios galdynės pranašas. Komunos-gi kankiniai paliko savo paminklą didžiojo darbininko širdyje» (Marksas).

Ir dabar kasmetai Paryžiaus darbininkai švenčia komunos ikūrimo (18 kovo) ir komunos žuvimo (26 gegužės) atmintį. Šių darbininkų atsiminimų buržuazija bijo daugiau už viską. Jie verčia ją manyti, kad komuna be žymės nežuvo, kad ji yra gyva darbininkų širdyse ir kad gal būt ji vėl kada nors atgims... O tąsyk juk bus gana buržuajams ponauti, bus gana jiems lobti iš kitų darbo... Nes atgimus komunai, vėl atgims tikroji liuosybė, lygybė, brolybė.

* * *

Šįmet 26 gegužės dieną Paryžiaus darbininkai kaip paprastai šventė, arba teisingiaus — apvaikščiojo komunos žuvimo atmintį. Tas apvaikščiojimas išsireiškė tame, kad visos darbininkų organizacijos sekejios ėjo ant kapų Pere Lachaise uždėti vainikus žuvusiųjų kovotojų garbei ir atminimui. Vainikai buvo uždėdami ant mūro (Le Mur des Federes), ties kurio už vis daugiau buvo sušaudyta komunarų. Atliekama tai buvo taikiai, ramiai, net perdaug ramiai... Ir vis tik buržuazija bijojo. Ji sutraukė neišpasakytą daugybę policijos, šnipų ir žandarų, ir užtvėnkė jais visus kapus ir artymiausias gatves...

Nežinodamas, kokioj valandoj prasidės vainikų uždėjimo ceremonija, aš atvykau į kapus šiek-tiek pasivėlinęs — manęs policijantai nebeileido. Laukiau išeinančių iš kapų ant gatvės. Man laukiant, visą laiką stumdė mane policija (o jos gatvėje buvo nemažiaus 300!!), kad nestovėčia ant vietos. Neužžilgo pradėjo eiti žmonės iš kapų. Mat vos tik paspėjo 20 darbininkų sekejų uždėti ant mūro vainikus, tuojaus policija pradėjo brukte-brukti visus iš kapų. Kiekviena sekejja buvo apsupta iš visų pusių policijantais. Tai išrodė lygiai teip pat, kaip pas mus, kada varo etapas kalinius, tik policijantų varančių «etapą» buvo čia nesulyginamai daugiau. Be tų «etapinių» policijantų triūkšmingai išėjo iš kapų da vienas, antras, trečias, ketvirtas, penktas ir šeštas žandarų pulkas su šaudyklėmis ant pečių; ties kapų vartais jodinėjo raitieji žandari, buvo teipo-gi pilna šnipų ir ypatingos Paryžiaus policijos, saugojančios... dorybę...

Tiek tai savo kariumenės išstatė buržuazija, kad apsisaugoti nuo darbininkų... kurie nieko jai nemanė šiuo kartu daryti..

Jurgis.

28 gegužės d. Paryžius.

Nužudytiems draugams.

Garbė jums tebūnie, sušaudyti broliai!
O gėda despotams, kur spaudė lig šioliai!
Garbė jums didžiausia, kurie nukentėjot;
Kurie bekovodami galvas padėjot!..

Težūnie tyronų gauja melaginga!
Težūnie spaudėjų valdžia neteisinga!
O jūs, brangūs broliai, už tiesas kovojot,

Už žmones beturčius, už vargšus užstojot!
Valdžia prakeiktoji jus vargino, plakė...
Pakorus, sušaudžius tylėti prisikė...
Nors jūs nužudyti bet vis dar kovosit,
Su knygomis, nei kardais tyronus kaposit!
Tas kraujas nekaltas atkeršys tyronams
Ir duos tikrą laisvę žmonių milijonams!
Męs jūs atminimui stovylas statysim,
Nevystančiais liaurais kapus aprėdysim;
Vardai jūsų braugūs žiedais apkaišyti
Ir žibančiu auksu žibės užrašyti;
Visuomenę linksmių, anukai ramis, ir
Ir jus atsiminę nuliūde gaivysis.
Kol žemė duos vasių ir kol saulė šildys,
Ir žvaigždės ir mėnuo kol priedermes pildys,
Tai toliai gyvuosit, o broliai garbingi!
Nors kūniškai žuvg, jūs dvasioj galingi!

Nors jūs nužudyti, sukelsit žmoniją,
Ir stos ji į kovą ir žus ši vėrgija!
Draugai užmuštiejie, per amžius nežūkit!
Už laisvę kovoję palaiminti būkit!

Jovaras.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Trumpos žinios iš visų Rusijos pakraščių eina apie piovynes; pirmiausia — juodašimčiai rengią žydų piovynes Odėsoj. Kaip laukiniai ar pasiutę jie, susidarę į bandą, įpuolę į žydų užgyventą miesto dalį ir pradėjo į visas puses šaudyt ir rėkaut nežmoniškai, ir tuomi gązdindami ramius gyventojus. Paskui įsibriovė į žydų kapines ir ten ėmė kapoti guminėmis lazdomis besimeldžiančius ant užmuštųjų draugų ir giminių kapų. Kiek užmušta nežinia. Juodašimčiai pradėję siust dėl trūkimo bombos, kuri truko per neatsargumą tyrinėjančio jąją aficeriaus. Žydai jungiasi į «apsigynimo kuopas».

Apie valdininkų žudymą yra pranešama naujiena: Užkaukazės geležinkelio direktorius išdavė tokį įsakymą: Per 6 mėnesius mirę uma mirtimi 30 valdininkų. Nors tokius atsitikimus paprastai priekaitoma revoliucionierių pasikėsymams, vienok yra gana daug prirodymų, kad jų dauguma turi tikslą — užimti paliausuotą valdininko vietą. Dėlto, idant piktadariai neturėtų iš to jokios naudos, įsakau, kad į vietas nugalabintųjų valdininkų pastatyt kitus specialiaiškai parkviestus iš Europos Rusijos.

Sveaburgo sukilėliams jurininkams didžiausia baismė nuspresta — 4 metai sunkaus kalėjimo. Tokis nuosprendis išduota 40-čiai; kitiems — lengvesnė baismė.

Amerika. Senatorius Borah 4 rugsėjo tapo patrauktas į teismą. Jis teip aršiai varė bylą Boise, Idahos valst., prieš Haywoodą, būk šis dalyvavęs nužudyme buv. gub. Steunenbergo, dabar jis pats tam pačiam teisme sėdi ant apkaltintųjų suolo, sykiu su kitais augštais valdininkais, kurie sykiu yra dalininkais didelių kompanijų. Jie kaltinami už valstybės žemės vogimą.

Boraho, kaip vagies byla turėjo seniai prasidėt, bet kapitalistų valdžiai būtinai reikėjo tokio gabaus niekšo, kurio pagelba būtų buvę galima nubausti mirtimi darbininkų sąjungos vadovą — Haywoodą. Gabesnio už Borah'ą advokato valdžia turbūt neturėjo, tai jo bylą už vagystę atidėjo iki pasibaigiant Haywoodo bylai. Haywoodas liko išteisintas, jo apkaltintojas dabar pats turi teisintis už savo dideles vagystes, ir mislijat — jie nebus išteisinti? Juk jie — «geistini piliečiai»!

Galicija. Į šitos Austrijos provincijos seimą pirmą sykį tapo dabar išrinktas vienas socialistas. Galicijoje yra daugiausiai lenkų ir rusinų. Tas socialistas atstovas išrinktas iš rusinų kaimų apskričio Zbaražo, draugas Smigielski, rusinas. Iš to paties apskričio išrinktas į valstybės seimą arba parlamentą socialistas Jacko Ostapčuk.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Snipas. Detroite (Mich.) prie Mašinistų Sąjungos ir vietinės Socialistų Partijos kuopos priklausė tulas John M. Schwartz, kuris dabar pasirodė esąs šnipu. Laike mašinistų streiko jis viską pranešdavo kapitalistų šnipų (detektyvų) agentūrai. Schwartz pirmiausia buvęs Clevelende, Ohio. Kaip praneša S.P. «Weekly Bulletin», jo iškalbos akcentas nuduodąs svetimšalį ir kalbą vengriškai, lietuviškai ir vokiškai.

Schwartz (ištark: Švarts) vyras 5 pėdų 9 colių aukščio, 170 sv. sunkumo, juodbrūvy. Pagal amatą: mašinų ar geležies darbininkas.

Iš «raudonosios» Kolorados. Jau ne kartą buvo minėta apie kovą kapitalistų su anglekasių sąjunga. Jie stengiasi ją dabar šitokiū būdu suardyt: įvedė «ištikimybės kortas», be kurių nė viens darbininkas negali gaut darbo ir priklausančius prie Vakarų Kalnakasių Federacijos pavaro. Darbininkai vienok nemeta savo upo ir slapčiai, kaip Maskolijoje, rašosi į savo draugiją. Cripple Creek'e pereitą savaitę minėtos Federacijos kanceliarijoje buvo išstatyta 82-ji naujų sąnarių kortos. Prisirašiusiųjų pravardes viršininkai labai slepia.

Tikėjimas vieton užmokesčio. Benton Harbon apygardej (Mich.) gyvena turtingas ūkininkas (turis su viršum 800 akrų žemės), B. Purnell, kurs apsiskelbė, panašiai mirėsis Dowie, koku Dievo leistu nauju apaštalu, ir puikiai sau su daugeliu «seserų» moterių gyvena savo palociuje, pramintame «Dovydo namu», o 285 jo tikėjimo pasekėjai, akiai jam itikėję, dirba jam už dyką, patys būdami pusnuogiai nuplyšę ir alkani.

Susivažiavimas. Tarptautinės Mašinistų draugijos («International Ass'n of Mashinists») visuotinas susivažiavimas prasidės 9 rugs. ir tęsis dvi savaitės mieste St. Louis, Mo. Deleгатų busių į 400.

Zecerių senatvės apsirūpinimas. Zecerių sąjunga «International Typographical Union» Hot Springs'e nutarė savo sąnariams, sulaukusiems 60 metų, negalintiems dirbti ir kitokios pašelpos neturintiems, duot kas savaitę po 4 dol. pašelpos.

Naujas tiltas sugriuvo. Quebec'e ant St. Lawrence upės bebai-giamas statyti naujas tiltas staiga sugriuvo ir su didžiausiu trenksmu nugarmėjo į upę sykiu su 84 darbininkais. Amerikos kapitalistai per godumą viską teip subudavoja, kad, rodos, tyčia nori žmonių daugiau išžudyt.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Antverpijoj sustreikavo portų darbininkai su tikslu paremti jau seniau sustreikavusius darbininkus, ką dirba dokuose. Porto ekspeditorių (išsiuntėjų) sąjunga paskyrė 250 tukst. dolerių, skaitant Amerikos pinigais, kad tik būt sulaužytas streikas ir pargabenti darbininkai iš svetur. Anglijos sąjungos telegrafu pranešė,

6 kad darys visokias kliūtis streiklaužių gabenimui iš Anglijos.

Tai tarptautiška darbdavių sąjunga nori įveikti tarptautiškąją darbininkų sąjungą.

* * *

Havanoje (Kuba) streikuoja mūrininkai. Dėl tos priežasties keturių tūkstančių statomų namų darbas sustojo. Streikininkai reikalauja išmokėti uždarbį Amerikos pinigais.

SANJUNGOS REIKALAI.

Pašalinius darbus pradejus.

Draugai ir Draugės! «Kovos» spaustuvėje atidarėm jau pašalinius darbus ir paimtas tam reikalingas darbininkas. Pirmiau daugelio buvo mislyta, kad pašaliniais darbais bus spauzdinimas vien tik LSS. literatūros. Dabar pasirodė, kad, palengvinimui darbo, bus reikalinga, sykiu su spauzdinimu literatūros, priiminėt ir kitokius da pašalinius darbus, kaip spauzdinimą kitiems konstitucijū, brošiurėlių, didelių plakatų ir tt. Atlikus kiekvieną tokį darbą, eis jau nuošimtis mūsų Sąjungos išdan. Todėl visi draugai ir draugės, žinodami, kad pradžia kožno darbo yra sunki, eikite pagalbon: kur ir kada tik galima, ar susirinkime, ar baliuje, ar sueigoje, — visur ir visada atminkite apie literatūros fondą ir rinkite jam aukas; tuomi paremsite varomą darbą. Be to dar kiekvienas draugas tegu pasistengia pagal savo išgalę surast koki-nors stambesnį darbą (spauzdinimą konstitucijū, brošiurėlių ir tt.) ir prisijust «Kovos» spaustuvei, tas teipgi pagalbės pradžiai.

Kad pradėti darbai eitų pasekmingai ir atneštų naudą, kad to limesniam laike galima būtų juos padidint ir nupirkt reikalingas mašinas, kviečiame ir Jumis, draugai ir draugės, prisidėti prie to ir kiek galint remti.

Su meile Jums

«Kovos» adm. A. Rušinas.

Kas daugiau?

Mūsų daug užkertame kelią geriems darbams, bemėtydami blogus išsitarimus ant vieni antrų, slogindami geras mintis, o augydami jų vieton blogus kerštavimus, neapykantos nerviškumus. Ir vis paskui sakome, kad daugiau, daugiau dirbt, o mažiau rėkaut! Bet kaip galima dirbt, jei jau ir mislyt netenkam pajiegos. Ir tai tik, regis, padrausti mokam, bet save suvaldyti nepajiegiam, ar nenorime.

Ir teip mūsų geidulys tebestovi ant vietos. Mūsų geidžiame, kad turėtume kuom pašalinius darbus varyti; tuli skolino, tuli aukavo tam tikslui centus, bet da yra mažai ir negalima pradėti darbas. Draugai! Visi į pagelbą. Pirmieji ant devyniolikinių nerėkite už užmanymus, bet patys manykite ir veikite, o bus darbas įkūnytas ir noras išpildytas.

Draugai, susipraskim, kad mūsų esame draugai besigludžianti po socializmo vėliava, visi manome ir dirbame labai visuomenės. Todėl neniekinkime vieni kitų, bet dirbkime pradėtą darbą ir džiaukimės jo vaisiais.

Aš brangindamas tą mūsų pradėtą darbą už viską labiau, prižadū skolinti savo sutaupyto centų iki 100 dol.

Draugai ir draugės neapsileiskite drg. Bagočium, drg. Račiute

ir kitais, skolinkite tam tikslui atliekamus centus, ne manykime, kad mums iškris iš dangaus, arba paskoliš Morganas, Rotchildas, Rockefelleris ir kiti iš savo bilijoninių škatulų — ne! Męs turime patį nusukdami nuo savo kasdieninio pragyvenimo, t.y. kashnio duonos sutaupintus centus paskolinti tam tikslui, kur męs norai yra nukreipti.

Jūs, draugai, dirbanti prie «Kovos» turite ruoštis, kad kuorečiau turėti vietą ir įrankius, t.y. jobsų presą ir tt.

Todėl gi, draugai, prie darbo, kas kuo išgalime: kas darbu, kas agitacija, kas pinigais, o nebus laiko, nė vietos tušties ginčams ir rūstavimams.

Mūsų draugai Rusijoje aukauja savo gyvastį tam labui; męs, draugės ir draugai, aukaukime ir skolinkim tam pačiam tikslui šioje šalyje nors atliekamesnes nuo savęs spēkas.

Su pasišventimu jums ir socijaliaiškai revoliucijai

K. Liutkus.

Delei «Kovos» perkavimo.

Perskaitę «Kovos» N 31 drg. J.Ramanaucko straipsnį nors ir menkai rašydamas, neiškėsiu neparašęs kelis žodžius, kas link išvadšiojimų drg. J.R. Labai įstabiai pasirodo pasityčiojimas, kad artinasi rojus... Męs, sąjungiečiai nesistengiame padaryt tą rojų, nes šioj kapitalo sistemoj yra uždaryti visi keliai; būdami visi nukurę darbininkai, turime taikytis su tokioms išlygoms ir stumti tą sunkų vežimą pirmyn. Nėra nė mislies dabar surasti tuos saldžius vaisius, nes tiejie yra iš męs išplėsti. Su koku tikslu drg. J.R. rašo, kad yra linksma, kur varguolis badu miršta. Ar jau prisiėjo mums tik tokis likimas, jeigu iš mūsų brolių darbininkų, badu dvesiančių linksmintis. (Tai netyčia tik prasitarta ir nėra ką daug stebėtis. Red.).

Toliaus rašo, kad neišėjus vienam numeriui «Kovos», netektų draugai kantrybės. Jeigu «Kova» neišeitų be priežasties, tai pamislytų kiekvienas, kad jau b a s t i n a, ale ne taip yra: jeigu prisieitų 2-3 numeriams neišeiti, Sąjunga nieko nenustoja; jei kokis ir imtų eimanuoti, kad nėra «Kovos», tai reikia nurodyti, koku būdu atsilyginti, kaip daro «Skardo» redakeija bei «Žarijos».

Mūsų sąlygos yra sunkios; jeigu, draugai, norime paremti savo reikalus, tai nerašinėkim polemikų, nes Brooklyno draugai nevelija blogo, bet stengiasi paremti ir mums neišpuola sėdėti rankas nuleidus, kad dripteltų iš dangaus, kaip Faraono laikuose žydams, keptus karvelius. Turime remti tą mūsų silpnai gyvuojančią organizaciją kaip vienintelį ramstį lietuvių darbininkų. Męs esame organizuoti karžygiai, — jeigu mus kas sunkina, tai ir lenkime savo galvas ir tūnokime susispaudę, ir tuos kelis darbininkus, kurie dirba prie «Kovos» palikime smarvėje, nei kalėjime uždarytus, nors už tai reikia didelių pinigų mokėti. Nesakan, kad jieškokime palocių. Ir nejieškom, tik reikalinga rūpintis apie žmoniškesnį gyvenimą; kaip męs gerai darysime darbininkams, tai darbininkai stengsis mums su energija dirbti,

Su draugiškumu visiems

M. Rasimas.

Wilkes Barre, Pa. 1). Męs 9 kuopa pripažinom, kad «Kovos» sutvarkimui reikalingas šitas dalykas: netalpinti ypatingų užsikritimų ant sąjungos narių ir tiesiog mesti į gurbą, — tada pasiliaus toki nesutikimai ir galėsime daugiau ką nuveikti. 2). Sulyg naujosios tvarkos, męs pripažinome, kad

kad ji gera ir reikalinga. III Susivaziavimas ją paskyrė, tai žinojo, ką daro ir jos perkeisti dabar negalima, nė nereikia. 3). Męs reikalaujame, kad išrinkta Komisija konstitucijos pagaminimui pasirupintų tąją pagaminti. 4). «Kovos» perkėlimą į Brooklyną pripažinom nereikalingu dalyku. Męs patariam pasirinkti atsakantesnę vietą pačioj Philadelphioj. Ar Brooklynas, ar Philadelphia, o pašaliniai darbai priguli nuo administracijos gero vedimo.

Šitie mūsų padavimai yra patvirtinti 13 balsų.

Sekr. P. Milčūnas.

New Haven, Conn. Męs 27-ta kuopa susirinkę svarstėm apie LSS. organą, apie brooklyniečių užmanymą perkelti į Brooklyną. Męs patariam, kad «Kovai» geriausia vieta tai Philadelphia, Pa. Kas norės kokį pašalinį darbą duoti, ar apgarsinimus, ras visur. (Sena patarlė sako: «Aukšą ir peleunos randa»). Bet atsiminkim, kad kur paukštis lekia, ten pluksnos lieka. Mūsų garbinga «Kova» užgimė Philadelphioj, tegu ir gyvena ant vietos, nejudinkime kokiuos susirikimus bei pasikalbėjimus; svarstykim apie gerus ir naudingus užmanymus, ale nedarykim sumišimų tarp Sąjungos sąnarių.

Mūsų garbinga LSS. bujos, tik imkimės už darbo, prisilaikydami taktikos.

J. Kazlauckas.

Allegheny, Pa. 55 kuopa savo susirinkime rugp. 25 d. nutarė vienbalsiai: LSS. organas tegul pasilieka ant vietos Philadelphioj, nes męs jau apsvartėm, jogei Brooklynas nebus geresnė vieta.

Spring Valley, Ill. 23 kuopa diduma balsų per susirinkimą nutarė, kad organas būtų perkeltas iš Philadelphijos į kitą atsakantesnę vietą.

Sekr. A. Gustaitis.

Pastaba draugams: Dabar da neina balsavimas, tik prisirengimas. Neuzilgo sekretorius apskelbs balsavimą: tada visi draugai privalės parduoti, kiek balsų yra už perkėlimą ir kiek — priešais. Red.

New Britain, Conn. 5-ta kuopa per mėnesinį susirinkimą, 1 d. rugs., apsvarsčius klausimą perkėlime «Kovos» iš Philadelphijos į Brooklyną, atrado nereikalingu. Ir be to turime daug darbo. Pirmiaus turime rupintis, kaip galint greičiau sutaisyti konstituciją su programu, kurį galėtų kuopos geriau susitvarkyti, ir išimti «prievołę» (čarterį), nes tas mums butinai reikalingas, o paskui galėsime rupintis apie pagerinimą «Kovos», ar tai jos perkėlimą. Šiuo laiku męs patariame nejudinti jos iš Philadelphijos, nes ir ten gali gyvuoti. Tiktai reikia draugams daugiau ir karščiau darbuotis, negu vaidytis.

Vardan kuopos, sekr. *J. Sabas.*

Chicago, Ill. 4-ta kuopa 31 rugp., mėnesiniame susirinkime apsvartė visapusiškai perkėlimą «Kovos» iš Philadelphijos į Brookliną ir pripažino visai bereikalingu. Perkėlimas kaštuotų kelias dešimtis dolerių Sąjungai, bet naudą kokią atneš perkėlus nieks negali pirma laiko nuspręsti; jeigu bus pašalinių darbų Brooklyne, tai ne mažiau rasis ir Philadelphijoje, taigi reikalinga yra darbai surasti; jeigu galima gauti darbų spaudos Brooklyne, kaip tai spaudinimo knygų, konstitucijų, tai galima persiųsti į Philadelphiją, kas tankiai yra daroma ir kitų redakcijų.

Sekr. P. Galskis.

Draugai! — J.J. Paukštis kraustys «V.L.» į Brooklyną, todėl jei balsuotume referendume «Kovą» ten kraustyti, būtų panašus SLA. užbėginėjimas už akių kitiems išleistojuoms. Labiausiai tas būtų nelogiškas darbas, kada «V.L.» visada buvo paremėjas socializmo. Mūsų esam kompeticijų priešai, todėl ir šiuo žygiu pasirodykim tokiais.

Jūsų dėl socializmo F. Bagočius.

LSS. sekretoriaus praneszimas.

Susitvėrė naujos LSS. kuopos šiose vietose:
West Frankfort, Ill., 73 kuopa;

Saliamono sapnas.

Drama viename veiksmė.

Parašė Br. Vargšas.

VEIKIANČIOS YPATOS:

- 1) Petras — jaunas vaikinai.
- 2) Petro tėvas.
- 3) Tamošius — kalėjimo sargas.
- 4) Kalėjimo viršininkas.
- 5) Kareivis.

Du kareiviai.

SCENA I.

Atskiras kalėjimo kambarys. Aukštai — siauras, apkaltas geležimis langas. Kertėj gulyklė. Stačial — durys. Prie durų stovi kareivis.

Petras. Temsta man gyvenimas, kuriuo visa pasaulė džiaugiasi... Jau ateina valanda pasilsio — šalta žemelė... Teip greit prabėgo tie keli metai mano gyvenimo; tie keli metai mano karšto darbo ir noro gyventi, vos pražyodus, reikia mirti. Nebesidžiaugsiu, nebjausiu, nebegyvėsiu niekad... niekad! O, tu, baisioji mirtie!... Tavęs, po ilgo, ar trumpo, laimingo ar sunkaus gyvenimo, reikia bijoti... Prieš tave nulenkti savo jauną galvą... O, šalta žemele, tu sučiul-

Livingston, Ill., 74 kuopa;
Rockford, Ill., 75 kuopa;
Seatonville, Ill., 76 kuopa;
Benld, Ill., 77 kuopa.

Draugai kitose valstybėse sukruskite, kad iki naujų metų mūsų LSS. išaugtų iki 100 kuopų.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Korespondencijos.

Raymond, Wash. Čia salionams laisvė neaprubėžiota. Darbininkų tėra apie tukstantis, o jau subudavo 14 salionų; jie atidaryti dieną, naktį ir šventadieniais; ten užlaiko paleistuves merginas, daro kasvakaras šokius, tam tyčia yra kazirnikai lošt iš pinigų, o darbininkai, išskyrus mažą dalį, visi naudojami tokia laisve ir laime.

Šią vasarą birželio mėnesį atsilankė pas mus 2 vaikinai, anglai socialistai; jie darė ant gatvės prakalbas, aiškino darbininkų skriaudas, sakė, jog čionykščiai pabirkantai iš užpelnyto dolerio išmoka darbininkui tik 18 centų; ragino darbininkus sutvert uniją, ir reikalaut nuo darbdavių geresnio užmokesčio ir sutrumpint darbo laiką iki 8 val. Bet prasišalinus kalbėtojams, darbininkai vėl apie salioną siautė ir nieko

psi ir mano liekanas, kaip sučiulpei daugelį tokių, ir jokios žymės nepaliksi... Nepaliksi nieko... nieko... Sušvilps šiurpus vėjas ant draugiško kapo, sudejuos palinkę klevai ir tuom gal ant akiesmirksnio atkreips atydą suvargusio praeivio... Ryto nusileis gyvenimo uždanga ant dvidešimts trečio pavasario, čia, antram sviete, už storų... storų sienų. (*Trumpa pauza.*) Sudie tau, jaunuomenė jausminga, — nenusimink. Sudie tau, motina gamta, — gimdyk daugiau didvyrių... Sudie jums, išmėtyti po laukus ir girias kaimai, kur daug, daug slepiasi kantriai nešamų vargų. Sudie tau, darbininkų minia, — vienykis ir brėšk!... Sudie jums, mano seni tėveliai, — laukit giedresnės gadynės ir neraudokit... Sudie ir tau mano sužiedotinė, — tegul truksta mūsų žiedas... (*Puola ant gulyklos.*)

Kareivis. Nors ir ausis užsikimšk... Kalba kaip iš rašto.

Petras. (*Atsisėdęs.*) Nelieku skolinga tau, nedėkingoji minia... Aukauju tau viską, — viską, kas tik galėjo laimę duoti ir nors teip baisi mirtis, bet drąsiai atgulsiu į žemę — vis dėl tavęs... O šalta žemele. (*Trumpa pauza. Pašokęs.*) Kas?! Baimė?! Tu ateini bauginti mane?! Tu trokšti ašarų, tau reikalinga širdgėla ir nuliudimas, aimanavimai, šauksmas?! Ir tu, baisioji mirtie, drąsiai dedi savo šaltą, galingą ranką ant mano karštos galvos ir biauriai šypsodamos, nori didvyriškai sugriebt išbaugintą auką?! Ne! Nesibijau tavęs... Šia, imk mane... imk. (*Atsisėda. Už scenos girdėti kalinio daina*) Kaip puikus svietas... Kiek jame puikių gaidų... Girios, kalnai dainių išgarbinti ir apverkti, kova... gyvenimas karš-

gero nenuveikė.

Teipgi yra čia susitvėrus South-Bend uniija; dirba 9 v. per dieną prie laivų liodavimo; mokesti 45c už valandą darbo. Naujam sąnariui įstojimas kaštuoja 25 dol.

K. Sereždis.

Springfield, Ill. Rugpiučio 25 d. buvo prakalbos, kaip paprastai daroma čia kas mėnuo. Be vietinių kalbėtojų pribuvo draugas F. Bagočius, Pittsburgo akademijos studentas. Žmonių prisirinko pilna svetainė, nes buvo plačiai pagarsinta. V. Burba atidarė susirinkimą, paaiškindams vakaro tikslą prašė publikos užsilaikyti tvarkoj. S. Katkevyčius deklamavo «Lietuvos sunus». J. Klembauskas kalbėjo apie darbininkų tarp savęs blėdingą kovą, iš ko tik skriaudikas turi naudą. J. Dzienius savo kalboj parodė, kaip mes darbininkai skriaudžiami esam iš visų pusių: ne vien kapitalistai skriaudžia, bet ir kunigija, kuri nepaiso nė doros, nė tikėjimo prisakymų, meilės artymo.

Deklemavo mažos mergaitės: O. Gavėniūtė ir A. Buškiūtė. Vaikinų kvartetas dainavo marselietę «Atsisakom nuo senojo svieto». Labai patiko publikai. Trečias kalbėjo drg. F. Bagočius: apie Lietuvos žmonių vargingą gyvenimą, caro valdžios žiaurų apsiejimą su beginkliais žmonėms reikalaujančiais sau tiesų. Ragino šelpti savo brolius kovojančius už laisvę aukauti nors pinigais jeigu negalime kartu su jais kovoti.

tas ir – su viskuom persiskirti... Kaip neteisingas svietas, kaip sunkus ir šventas, puikus ir baurus tas gyvenimas. (*Padeda galvą ant rankų*).

Kareivis. Ir teip per dienų dienas... Pirma da nieko, bet šiandien – net baugu klausyt; šiurpuliai krato. Lakios, kaip paukštis, juoksis iš visų, o kaip pakirto sparnus – ir bėda. Nėra tik proto pakaušij... Kankint pačiam save už kokius ten niekus? Nickados! Teip nieko neužsitarnausi, nors ir šimtą metų gyvenk. Skursi, vargsi, ant galo varnomis atiduos. Tik... be nuodėmės, kaip šunį. O tai vis mandragalviai, mokslinčiai, ponaičiai. Kas jiems rupi?...

Petras. (*Lyg iš miego prabudęs*). Kas? Aš girdžiu žodžius... Kas čia kalba?

Kareivis. Tai aš čia, teip sau, kalbu.

Petras. Tu, kareivis, kalbi lietuviškai?

Kareivis. Teip, aš moku lietuviškai kalbėti. Mano tėvai buvo tamsūs muzikai – kamai, kaip juos tų iš knygų vadinate – lietuviai; tai ir moku. (*I šali*). Jis manė, kad aš burliokas.

Petras. Mano sargas – ponas, muziko-lietuvio vaikas. Ne visi tokie... Ne visi.

Kareivis. O ką, ponaičiuk, nenorėsi daugiau buntų kelti? Ponaičiukai, ponaičiukai gudrūs, greitai, o kaip pakliuvo į mūsų rankas ir – šmikšt, po mandrumo ir po buntų. Verkia, aimanuoja, o mums tik juokai. Teip, matai jau buvo ir bus...

Petras. Niekšai jūs, niekšai! Ar jums tamsiai miniai

Renkant aukas mažuma apleido svetainę, rodos, tą jau reikėtų suprasti mūsų broliams, jei kuris negali ar nenori aukauti, prievartos tame nėra ir nėra reikalo apleisti susirinkimą. Po pertraukai drg. B. antru kart kalbėjo apie socializmą ir darbininkų skriaudas. Padarė didelę įtekmę ant darbininkų link socializmo: žmonės teip sujudino, kad net 22 draugai tą vakarą įstojo į Liet. Soc. Sąjungą; tame 6 moterys. Tą vakarą literatūros socialistiškos parduota daugiausiai kaip už 20 dol. Baigiant susirinkimą užtraukė visi marselietę ir visi džiaugdamies iš tokios gražios vakaro tvarkos, išsiskirstėm.

Senas Krivaitis.

Riverton, Ill. Rugpiučio 24 d. SLA. 135 kuopa ir LSS. kuopa iš-draugės parengė prakalbas. Į kalbėtojus paprašė F. Bagočių čia atsilankiusį, ir Klembauską iš Springfield, Ill. Žmonių susirinko pusėtinai burelis. Susirinkimą atidarė Baitaitis. Kalbėtojai kalbėjo apie įvairius šio dienos darbininkų reikalus ir kovą už geresnį buvį ir laisvę. Drg. Bagočius gana ilgai kalbėjo ir butų daugiau kalbėjęs, tik buvo jau vėlus laikas, tai užmanė paaukaut revoliucijos ir literatūros reikalams. Lietuviai aukavo atjausdami savo reikalus.

J. Gillett.

užstoti kelią laisvės? Ar jums prisidengusiems melagyste kariauti su teisybe? Kvailiai! Bepročiai! Vienas šuvis baugina jus, nes jūs nežinote, ką darą... Jūsų parduotas už kelius skatikus protas nemato šviesos, ir nelaimė jums, jeigu laiku nesusiprasite!...

Kareivis. Ką tų girtis. Ką padarė lenkų sukilimas, a? Kaip pasakoja, tai tik juokas. Lyg kiškius pliekė ir pliekė. O ką? Pilni miškai prismirdusių. Kur spēka, tai ir spēka. Teip prisakyta ir teip turi būti... ir kalbėk jai nori.

Petras. Tada – kitokios sąlygos, kiti laikai, kitokie žmonės...

Kareivis. Su lazdoms, su šakėms... Ir dabar tas pats, kaip girdėti...

Petras. Ne teip umai, ne. Bus pas liaudį viskas, ir dar kartą sakau – nelaimė tam, kas panorės priešintis.

Kareivis. Viskas niekai... O tu, ponaičiuk, norėjai parodyti savo gudrybę – gubernatorių užmušti. Už tai ryto ir peršaus... Jau ir po gudrumo. Ką kalbėti – koks ten revolveris, o čia armatos. U!! Kokia spēka!

Petras. Peršaus mane, bet nesušaudys laisvės – idėjos. Paplus šalis kraujuose, bet nenuskęs teisybė. Skambės šuviai, kanuolės ardys namus, pasmirs oras paraku, tas viskas bus tik sunkios permainingos laikas, kurį priminę raudos tie karžygiai, kada, atstumti nuo tėvų ir giminių, stips badu, apkabinę savo namo griuvėsius, o baisų prakeikimai pritarš jų dėjavimams.

Kareivis. Juokai tik. Pažįstu daug senų kareivių, tai

Chicago, Ill. Rugpj. 24 d. subatos vakarą buvo lietuvių socialistų prakalbos ant gatvės Auburn ave. Kalbėjo Švermickas apie susipratimą darbininkų ir išrodinėjo, kaip juos išnaudoja darbdaviai. P-Puskunigis, sąnaris LSDP. neseniai atkeliavęs iš Lietuvos, kur jis pergyveno revoliucijos audras. Aiškino apie revoliuciją Rusijoje, išrodinėjo dabartinius vaisius revoliucijos ir pasekmes. Žmonės klausėsi su didele atyda, trokšdami išsiliuosavimo savo tėvynei.

Rugpjūčio 25 d., nedėloj, vakare atsibuvo liet. socialistų prakalbos kitoj dalyj miesto – ant 23 gatvės. Kalbėjo P. Puskunigis. Kalbėtojas prilygino vienybę susipratusių darbininkų visų tautų Rusijoje, prie Amerikos darbininkiškų uniųjų, ir aiškino, kad kaip Rusijoje grius prispaudėjų valdžia tik per susipratimą darbininkų, teip ir Amerikos darbininkai išsiliuosuos tik tuomet iš po pabirkantų jungo, kuomet visi, neskiriant nė tautos, nė tikėjimo, nė a m a t o, susiriš į vienintelį darbininkišką ryšį. Po to kalbėjo Kiedis apie prietikius darbininkų su darbdaviais laike streikų.

Minia užsilaikė ramiai. Jei tik atsirado kokis užsitraukęs ar juodašimtis, tai nė žioptelt negauna: minia pati tokį sutvarkina.

Banga.

Easton, Pa. Rugpjūčio 4 d. anglų socialistų kuopelė, parengė pikniką, kuriame dalyvavom ir lietuviai. Pasilinks-

.....
jie už lenkų bunto sumušimą kryžius visokius gavo nuo vyriausybės, o ką jūs gaunate?... Kulipką į uodegą... Matai?

Petras. Nesigailėjo duoti jiems kšni blėtos, alkį ir šaltį už tai, kad jie piovė tokius pat žmones! Koks nusižeminimas... Kuo jie jaučiasi šiandien, tie seneliai? Kokia laimė juos pasiekė?

Kareivis. Gaila man tavęs, ponaičiuk, kad tu teip paklydai. Tai vis tie s k u b e n t a i kalti... Tai vis jie... Už tai jiems dabar trumpai prisėjo.

Petras. Nėra kam kalčios užmėtinėti.

Kareivis. O medalių nieks iš jūsų negauna. Jokios garbės nėra.

Petras. Suprask, žmogeli, ka kalbi. Šiandien tu – kareivis, apjakes vergas, o ryto ramus žemdirbys. Tada gal susiprasi – gailėsies.

Kareivis. Tai niekai! Be valdžios negalima būti. Darytų, kas kam patinka. Neduok, viešpatie, bedievių karalystės sulaukti.

Petras. Tau reikalinga valdžia. Jeigu da neišpiauta tavo šeimyna, jeigu tu turi jausmus ir sąžinę, jeigu tau dar nesu'aužė šonų ir neišdaužė dantų tavo ponai, tai lukterėk trupučiuką, – suprasi.

Kareivis. Kas teisybė, namie kur kas geriau; neturi jokio pono ant savo sprando ir disciplinos nesibijai, bet ponaičiukų klausyti visur užginta, tur but jau jie negerai žmonės.

Petras. Jeigu nematei gaisrų, nuo kurių dangus kas-

minom ir vienas draugas vokietytys paaikšino apie Haywoodą ir laisvę šios šalies. Antras teipgi aiškino apie pagerinimą buvio visos žmonijos, teipgi primindamas Rusijos proletariato vargus. Po to sumetė uždengimui lėšų centus; nutarėm: kas liks, bus revoliucijos reikalams. Atliko nuo uždengimo lėšų 3.25, kuriuos pridavė man. Po to da pridėjo kiti, jaučianti tą reikalą. Pinigus (\$ 5.00) pridaviau Rev. Rėm. Komiteto kasieriui.

J. B. J-tis.

Herrin, Ill. Darbai anglų kasyklose eina gerai, dirba beveik kiekvieną dieną visos kasyklos. Iš kitur pribuvusiam darbas nesunku gauti, o ypatingai išlavintiems anglekasiams.

Rugpjūčio 12 d. 21 kuopa LSS. parengė prakalbas ir užprašė kalbėtoją F. Bagočių, kuris 10 rugpj. laikė prakalbą Johnston City, artimam miestelyj. Susirinkimą atidarė kuopos pirmsedis S. Juodsnukis ir prašė visų ramiai užsilaikyti.

Kalbėtojas aiškiai nupiešė visą darbininkų vargingą padėjimą, ir kaip mums baisiai išnaudoja kapitalistai, ir nurodė, koku budu mes tuos skriaudėjus galime iš tarpo mus pašalinti: tai yra rišdamiesi į vieną darbininkišką ryšį ir glausdamiesi prie socializmo. Ragino visus rašytis prie Liet. Soc. Sąjungos. Prie kuopos prisirašė 3 nauji sąnariai.

Kalbėtojas teipgi priminė apie revoliuciją Lietuvoj ir kaip ten caro valdžia baisiai kankina jieškančius laisvės. Tai-

.....
nakt raudonuoja, jeigu nematei kraujo upelių, pas kuriuos girtuokliavo žudikai, nusimaukę jame, jeigu negirdėjai verkimo tėvų, pačių ir vaikų, kurių artimiausios ypatos iškartos ir sušaudytos, jeigu to viso nematei ir negirdėjai, tada nueik į kapus užmiesčiuose ir miestuose: išmargiuta krauju žemė, kulipkos parudusios nuo nekalto kraujo, apsakys tau teisybę, kuriai tu patikėsi. Suprask, kol nevėlu, nes ateis atkeršijimo diena.

Kareivis. (*Pertraukdamas*). Ateina... ateina!

Petras. Kas per baimė?!

Kareivis. (*Į šaltį*). Blogai, jeigu kas girdėjo mane kalbant su juo.

SCENA II.

Tie patįs ir TĖVAS.

Tamošius. (*Tarpduryje*). Liepta įleisti! (*Uždaro duris*).

Petras. (*Puola prie tėvo*). Tėvai!.. Atėjai aplankyti manęs. Ačiu tau.

Tėvas. (*Su ašaroms*). Sunau! Matau tave gal jau paskutinį kartą.

Petras. Paskutinį, tėvai, – paskutinį.

Tėvas. Išaugai tu pas manę į vyrus, turėjau kuo pasi- didžiuoti; turėjau sunų ir užtartytoją – argi liksiu atskirtas nuo tos laimės – neteksiu jos!

Petras. Brangus tetuš! Kaip sunku atsisveikinti su

gi šaukdamas vardan revoliucionierių prašė nors po kiek išgalint aukaut jiems ant ginklų, idant jie turėtų kuo nuverst caro valdžią. Aukų tapo surinkta 10.25. Pasiunčiam R.R.K. kasieriui. Aukas paskirstom sekančiai: 5.25 LSDP. ir 5.00 literatūros fondau. Vardan revoliucionierių aukautojams ištariu širdingą ačiu.

J. Mizeris.

Iš ŠKOTIJOS. Craigneuck. Mažas šitas miestelis stovi ant kalno, juodais dumais aprukęs; aplink daugybė geležies ir plieno dirbtuvių, teipgi yra anglies kasyklos. Dieną ir naktį mašinos staugia ir cypia, nelyginant pragare, kaip mus mokina dvasiškija ir baugina tuomi dėl savo ir didžturčių pelno...

Pas mus buvo gyvuliška baimė, baimė prieš šviesą ir susipratimą. Jau keletas mėnesių atgal susitvėrė socialistų kuopa, vadinasi 6-ta kuopa LSDP. Organizacijos Didž. Britanijoje. Liepos 7 d. buvo čia prakalbos, kame tarp ko kito tapo suaukauta revoliucijos reikalams 7 šilingai ir 2 penai, ir priduta Rev. šelp. Komitetui Škotijoje.

Taigi nors lietuvių darbiuinkų susipratimas visur žemai stovi, o pas mus da žemiau, tai vienok jau pradeda rodytis ir šviesa.

K. B.

viskuo ir užmigti...

Tėvas. Tankiai suspausdavo man krutinę galestis, kada tu juokiais iš manęs... kada tu, sunau, senuosius vadina pelais, bereikalingai užimančiais vietą... Gal tai ir teisybė, vienok tavo senas tėvas neužmiršo tavęs ir su didžiausiu noru atgultų už tave į žemę... Tu manai, kad seno širdis nejaučia... Jeigu senas nesigaili savo gyvenimo, – nes viskas, kas buvo šviesesnio ir giedresnio jau jamjam praėjo, – tu manai, kad tam seniui nieko nebėra brangaus... Spėkos tik nėra, nes ji liko tame praėjusiam laike, o jaust jaučia seno širdis...

Petras. Atleisk, tėvai, man viską, nes atėjo valanda atsiteisimo... Užmirškim viską, kas buvo blogo... Nepri-dengs gėda tavo prazilusią galvą, nes aš mylėjau tėvus...

Tėvas. Nusiramink, sunau. Reikia turėti viltį. (*Pasiveda Petrą į šalį; prisibalsiai*). Sargas to kalėjimo, senas Tamošius, tu jį pažįsti, yra mano senas draugas, drauge su juom augom ir galvijus ganėm, dėlto jis prizadėjo tau padėti išsiluosuoti. Atsiduok ant Tamošiaus, jis tau padės. Gerai aš Tamošių pažįstu, nesibijok jo. Klausyk jo patarimų, o gali buti liuosas. Dar neišmušė paskutinė valanda, dėl to ir viltis tebėra. (*Slapta paduoda revolverį*). Štai tau įrankis, kad nebutum tuščiom rankom.

Petras. (*Slėpia revolverį. Apkabina tėvą*). Ačiu tėvui! Argi prazilčia ir aš, ramiai galėčia žiurėti vėl į naują gyvenimą...

Tamošius. (*Tarpduryj*). Liepta išeiti! (*Laiko atvėręs duris. Kareivis veda tėvą laukan*).

Glasgow. Liepos 15 d. parengė vakarą 5-ta kuopa LS DP. Organizacijos. Buvo prakalbos, dainos, deklemacijos ir šokiai. Kalbėjo K. Bakšas, K. Kundrotas, J. Čerkevyčius ir M. Juškevyčius, tik ką pribuvęs iš Lietuvos. Deklemavo J. Jakštienė ir V. Jakštys. Žmonių labai mažai buvo, tai ir aukų surinkta tik 14 šilingų (priduta viet. Rev. šelp. Kom.). Pabaigoj trys draugai pribuvę iš Lietuvos padainavo tris revoliucijos dainas; muzikantai pagrajino marselietę, kuri labai svečiams patiko. Balius pelno neatnešė, da kuopa turi nuostolio 6 šilingus 2 penu. Nuostolis iš to pasidarė, kad ir šviesos d-tė tą pačią dieną darė balių, per tai labai mažai buvo svečių.

K. Rugienius.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Vien. Liet.» (35) V. Kelmelis ragina amerikiečius siųsti į Lietuvą pirmieviškus laikraščius ir knygas savo pažįstamiems. Siuntiniai nueiną į vietą be jokių kliučių. Siunčiant reikią užlipinti po 1 centą už kiekvienas dvi uncijas (tik sveria vienas laikraščio ekzemplierius). Knygas siunčiant per pačią ypač didesnę pundeį, geriaus esą asekuot, kas kaštuoja tik 8 centus viršaus.

Šitas, jau ne pirmas, paraginimas vertas pagyrimo. Reikėtų skaitytojams neužmiršti šitų rašytojus šodžių: «Mūsų priderystė:

Tėvas. Sudie, sunau, sudie. Buk atsargus ir rimtas. Turėk viltį... Tegul ji visados buna su tavim.

Petras. (*Graudžiai*). Išbučiuok, tėvai, už mane motinos rankas, išnešiojusias ir išauginusias mane... Sudie! (*Prولا ant gulyklos; durys užsidaro*).

SCENA III.

PETRAS ir KAREIVIS

Kareivis. (*Sau*). Ir tėvas sako: «Buk rimtas». Reiškia – nepasiduok! Tai tau gadynė. Sako: «nesibijok». Ir – tikras tėvas! Kas nors jau tame yra. Kaip tai nesibijoti? Mat jie visi išvieno. (*Trumpa pauza*). Ne! Geriau ant karės lauko buti, negu čia. Ten nieko negirdi, šauni tik sykis po sykio ir viskas! Kaip jie, tie mokyti, nesigaili savo gyvasties; per nieką laiko. Ir vis: nežusime ir nežusime... Tamošius vis sako: «kur mokytas, tai mokytas». Teisybę žmonės kalba, kad per didelį mokslą protas susisuka. Tikra tiesa! Muša, šaudo, bombomis drasko tą vyriausybę, lyg ji būtų kuo prasi-kaltusi. Nežino, kad toks jau «zakonas» tur buti! Tik viena, kalbėt jie kalba nežmoniškai. Tai vis iš gilumos, nuo širdies, kaip dainuote dainuoja. Teip širdį ir bado. Pas mus to nėra.. Pasakė, kaip su kirviu įkirto; nusupratai – per žandą. O jie vis švelnumu, gerumu... Geri jie žmonės butų, kad tų buntų nekeltų. Nebutų šaudymų, nebutų kraujo, nebutų ašarų, viskas eitu, kaip iš pypkės. O dabar?! Tik mušimai, smaugi-mai... Pribuntavoja tie skubentai žmones, o šie ir kelia tuos,

perskaičius laikraštį arba kokią knygą nenumesti į šalį, bet išnaudoti kiekvieną jame atspausťą žodį persiunčiant į Lietuvą savo tautiečiams, kurie neturi už ką laikraščio nusipirkti».

* * *

Rašo, kad Vilniuje pradėsiąs eiti dvisavaitinis lietuvių kalba laikraštis, vardu «Mūsų laikai».

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamasis Redaktoriau:—

Meldžiu patalpinti «Kovoj» šį paaiškinimą. 4-ta kuopa laiko sau už priedermę atitaisyti klaidą, nežiurint, ar tai draugas yra ją padaręs, ar pašalinė ypata.

«Kovos» N 34 korespondentas iš Chicagos paduodamas žinutę apie atsibuvusias prakalbas 13 rugpiučio ant Auburn ave. ir 33-čios gatvių, neteisingai padavė pravardę to, kuris stengės pertraukti prakalbas: tai buvo ne Mišeika, bet Povy-las M a ž e i k a, kuris ne vien tą vakarą kėlė lermą, pasikvietęs policiją ant gatvės, bet da rinko parašus nuo gyventojų ant tos gatvės, kad išimti «injunction» (uždraudimą). Bet tas jo darbas likosi bergždžiu, ne išdavė jokių vaisių.

4-tos kuopos vardu *P. Galskis*.

kaip jie vadina, sumišimus. Karalius tur buti; visur yra karaliai. Dabar gavai kokį paaukštinimą, jau prieš tave ir tampos mažiukai; o paskui, kaip nebus vyriausybės, tai tu čia gali buti nors velniai žino kuom, o tau kožnas valkata špygą po nosę kaišios. Ir nė žodžio. O, to nebus. Kur č i n a s tai ir paguodonė tur buti.

Petras. (*I šali*). Ginklas mano rankoje. Liepta buti atsargiam ir klausyti Tamošiaus. Argi Tamošius butų mūsų? Ar jis, kalėjimo sargas, padarytų tai? Ar ir vėl bučia liuosas.

Kareivis. (*Sau*). Visgi gaila man jo. Jaunas, mokytas, toks sau be jokios puikybės. Aš jau kelis saugojau ir visi tokie.

Petras. (*I šali*). Jau sutemo, atėjo gal paskutinė naktis... Praėjusi valanda negrįš ir laikas be pertrukio artinasi... Kas minuta arčiau ar laisvė, ar gailus galas... Artinasi likimas... Baimė! Juk aš žmogus kaip ir kiekvienas... Ne! Mėn nevalia – gėda bijot... Daug jau, daug brangių draugų po kankinimo ir sunkios inkvizicijos nesigailėjo gyvenimo, drašiai už idėją akis į akį sutiko mirtį, tik ramiai suvaitojo, kada kulipka persiuvo krutinę. Argi man parduoti juos ir savo baime pridengti jų karžygiškus lavonus? Nesibijau ir aš! Ta drąsa baugina priešą. Tegul sudreba tvirti sostai nuo mūsų dvasiškos spėkos! Tegul mato ir toliau, kaip matė iki tam laikui energiją ir pasišventimą, tegul ir toliau žino, jog artinasi jiems pražutis — diena baisaus atsiteisimo.

(Pabaiga bus).

DARBININKO KRONIKA.

Gruningen mieste, Šveicarijoj, nedideliame Zuericho kantone, išėina vienas seniausių pasaulėje laikraščių, vardu «Wochenblatt». Toje vietoje yra tik vienas tas laikraštis ir jis tuo patim kartu yra organu liberalų-konservatistų ir socialdemokratų. Puslapis ar du yra paskiriama liberalams, tris ar keturi puslapiai — socialistams, ir tuodvi abi partijos viena kitą aršiai kritikuoja vienam ir tam pačiam laikraštyj.

Madride, Ispanijos sostapilėj, socialistai ir darbo sąjungiečiai, nors silpnos skaičiumi, bet nužengė smagų žingsnį, negirdėtą Don Kichoto šalyje. Jie nupirko nuo kunigaikščio Bejar už 60 tūkst. dolerių palocių su žeme ir, imdami pavyzdį iš savo draugų Belgijoj, pavadino tą «Liaudies Rūmu» arba palocium. Tarp ko kito tame palociuje bus įtaisytas teatras, kur bus sėdynių 4-iems tūkstančiams žmonių.

San Francisco mieste (Kal.) vyresnybė ir policija nemėgsta knygų. Kiek metų atgal uždarinėdavo socialistų susirinkimus, ypač dėlto, kad juose pardavinėja literatūrą. Rugpiučio 12 d. areštavo draugą Mc Devitt ir kelis kitus už pardavinėjimą knygutės «The Open Shop», žinomo advokato Clarence Darrow'o parašytos.

New Yorko policija rugp. 10 d. padarė savo perijodišką karžygsťę prieš socialistus ir areštavo devynis jų kalbėtojus. Tokia mat žodžio laisvė Amerikoj.

Kopenhagos mieste (Danijoj) socialistai, daugiausia bravorų darbininkai, įtaisė savo bravorą (alaus dirbtuvę), ant kooperacijos pamatų.

Washington (Amer.) nusižudė dr. Abererombie, buvėsis Amerikos ambasadorius Nagasake, Japonijoj. Nusižudymo pasekme būk buvęs skaitymas straipsnio «Effects of Mental Fatigue».

Šveicarijoj yra susitvėręs tarptautiškasis Rusijos bedarbių darbininkų pašelpos komitetas. Komiteto pirmsėdžiu yra prof. Herzen, o nariais yra žinomi rusai socialistai literatai, artistai ir k., teipgi keli svetimtaučių socialistų laikraščių redaktoriai.

Cholera ir džuma, platinas po Rusiją: pietų krašte ir Kaukaze. Apskelbta, kad miestuos: Groznij, Baku, Tiflisis, Sızran ir Kostroma — viešpatauja choleros epidemija. Mandžiurijos Pietuose siaučia džuma, kuri gal užeis ir Siberiją.

Virginijoj netoli Morgantown užsidedė traukinys. Ugnegesiais buvo 8 šlapiai (sloniai) atvešti kitu traukiniu. Jie triubomis, prisitraukę vandens, užliejo gaisrą. Viena šlapienė, turinti 200 metų, savo triuba pakėlė lokomotyvą ir teip paliuosavo prispaustą mašinistą. Geri darbininkai!

KRASOS DĖŽUTĖ.

Smulkučiui. — Raštus sunaudosime. Prašome daugiau rašyti. Malonėkit rašyt ant nepermatomos popieros.

Jonui Bagdonui. — Negalima naudotis jūsų patarimu: per daug yra tų svetimų žodžių, tai jų aiškinimas užimtų ko-ne tiek vietos, kaip pats straipsnelis. Nepatilps.

B. Kondratavičiui, Wilmerdinge. — Jau žinote, kad protokolais (baliaus apyskaitos) negalime talpinti «Kovoje».

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Z. Jank'o — «Anarchizmas ir socializmas»; Smulkučio — «Trumpa peržvalga».

KLAIDU ATITAIŠIMAS.

«Kovos» N 34 tilpusiame Mass. Rajono konferencijos protokole yra išskverbę 2 klaidos: 1) išdininkas turi būt: J. Kuginys, o ne J. Tuinila; 2) skunde draugo J. Viznio paminėtas draugas A. Rubikas, o turi būt A. Bunikis. — Draugai: J. Tuinila ir A. Rubikas atleisite man už tas klaidas. Rašt. Z. Jankauskas.

N 34 «Kovos» V konferencijos IV rajono protokole įlindus klaida: pavardė delegato iš 59 kp. Jersey City skamba: J. Skunkskas; turi būt: J. Skrinskas.

«Kovos» N 35, straipsnyje «Balių sezonui prasidedant» 15 eilučių nuo apačios turi būt: «nešdamas ir pelną», o ne «peną».

Biblijografija.

«Kur senovėje lietuvių gyventa ir kur bei kokių jų dabar esama?» Patrijotiškas vistariškai-filozofiškas tyrinėjimas. Antras, beveik visai naujai parašytas spaudimas. Parašė Dr. Genėjas, profesorius nėsančio universiteto, darys būsenės lietuvių akademijos ant Marso, Mėnesio ir tt ir tt. Bitėnai, 1907 m. Spauda M. Jankaus, «Giltinė» išdas. 87 pusl.

«Tris keleiviai». Krikščionis, žydas ir turkas. (Parašė) T. Višniauskas. Vertė P. B. Antra laida. Chicago, Ill. Turtu ir spauda

«Kataliko». 1907 m. 92 pusl.

«Mylėk savo artymą». Pagal F. Hoffmann parašė P. B. Chicago. Ill. Turtu ir spauda «Kataliko». 1907 m. 131 pusl.

«Kaip atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės». Išguldė P. B. Chicago, Ill. Turtu ir spauda «Kataliko». 1907 m. 35 pusl.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubiekas, 1418 So. 2-nd Str.

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarijus: J. O. Širvydas, 224 E. Main Str., Plymouth, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

P. S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomajam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvarijaus J. O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siūzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykite tiesiai «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubiekas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: St. Clair, Pa. 2.80; Cambridge, Mass. 1.60; Benld, Ill. (nauja kuopa) 5.75; Wilmington, Del. 2.60; So. Boston, Mass. 4.80 K. Lesevyčius, Hartford, Conn. (pavienis) 3.00 * Grand Rapids, Mich. 4.20; Seatonville, Ill. (nauja kuopa) 2.00; Minersville, Pa. 7.00; Gilberton, Pa. 1.80; Springvalley, Ill. 3.80; Youngstown, Ohio 1.80; Exeter Boro, Pa. (nauja kuopa) 1.60; P. Butkevyčius, J. Kirtiklis, T. Paškauckas, Hazleton, Pa. (pavieniai) po 60c. Prenumeratos: V. Sabas, Russia; J. Kamaraukas, Rhone, Pa. — po 2.00. J. Kliuga, Kenosha, Wis.; A. Garnis, Detroit, Mich.; J. Miller, Gary, W. Va.; per J. Overaitį, Mahanoy City, Pa.; A. Astrauskas, Harvey, Ill. — po 1.00. V. Vinikaitis, New Britain, Conn. 50c. * A. Kaminskas, Hazleton, Pa. 20c. Apgarsinimų 4.00 Pavieni «K» NN.: P. Miškinis, Montello, Mass 2.00. * Ch. Majauckas, Westville, Ill. 68c. Už raštus 7.45. Viso 68.38. Buvo 25.03. Viso 93.41

Išleidimai:

Red. reikalai: už laikraščius 16c., už laiskus 4c., šniurų 48c., krasos ženkl. 3.90. Tekn. «K» dalis: ekspresas 2.00, išsiuntinėjimas 2.50, važinėjimai 38c. * spauda 7.56, renda už rugsėjo mėn. 25.00; statymas 24.00; alga redaktoriui už paskutinę pusę liepos mėn. 30.00. Statymas pašalinių darbų 8.00; raidžių 2.70. Už raštus 1.50. Viso 108.22

Iėjo 93.41
Išėjo 108.22
Reikia dadėt 14.81

„Kovos“ Fondan:

Springvalley, Ill.: A. Gustaitis, J. Mišūnas, J. Gvaizdikas, J. Sinops, K. Madlauskas po 1.00 M. Mereckas 50c. A. Krajauckas 25c. Viso 5.75
Buvo 191.41 Viso 197.16
Atitraukus 14.81 uždengimui išlaidų
Lieka 182.35

Literatūros Fondan

Benld, Ill. prakalbese 5.00
Herrin, Ill. prakalbese 5.00
Riverton, Ill. prakalbese: A. Baravykas 1.00. A. Jakaitis V.

Samulaitis V. Bučaitis — po 50c. P. Kimberaukas 30c. T. Melėnavyčius K. Dumsas J. Bataitis J. Rush F. Usas F. Doveika A. Bataitienė J. Gillett L. Petaravyčius J. Laukys K. Usas P. Klešmetas L. Vainaukas A. Rush — po 25c. A. Dalnys 20c. Viso (atimant 10c. persiuntimui ir 4.00 rev. reikalams) 24.00
Buvo 118.90 Viso 128.30

L.S.S. Sekr. P. Dubiekas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Springfield, Ill. prakalbese: V. Černiauckas, Jonas Žvingilas P. Rapšis — po 2.00. T. Galinis A. Makrickas J. Gugas J. Mekenas A. Anulionis J. Žvingilas A. Klembaukas V. Burtas K. Lagunas A. Bernaversas B. Lagunas J. Rimkus V. Žvingilas M. Urbauckas A. S. Raulinaitis — po 1.00. M. Baranauckas J. Šalaševyčius Selv. Katkevyčius A. Lekišys A. Petravvyčius J. Petrikas J. Grigalevyčius J. Adomaitis A. Gudauckas A. Atminas J. Martinavyčius K. Šiška, J. Bakutis J. Jaras M. Navickas F. Laurinas J. Slavenas L. Jonikas J. Pauliukaitis J. Petravvyčius M. Stanynas F. Butvietis — po 50c. A. Kisielius 35c. K. Stočkus J. Tuinila S. Katkevyčius D. Klubys A. Račkauckas J. Letukas K. Lanatavyčius M. Meškauckas F. Puišis B. Pūdienė A. Ukolis P. Jurkus po 25c. N. Šiška 20c. Viso 35.55. Surinkta A. Ukello per vestuve T. Kudzio: T. Kudzas 50c. S. Gudauckas P. Gudauckas, Nežinomas Kazys, J. Petrikas A. Ignatas S. Urbonavyčius J. Bartkus — po 25c. D. Bukevyčius 25c. A. Majaras F. Budvietis K. Marma ir Muzikantas — po 10c. J. Masaitis ir D. Lekavyčius — po 5c. Viso 3.00. Viso sykiu (atimant 4.99 parengimo lėšų ir

16.78 Lit. Fond.)

Buvo	16.79
Viso	502.67
	519.46

Rev. Rēm. Komiteto Iždininkas

J.O.Szirovdas,

Aukos Rutkaus brošiūrėlei:

Alhambra, Cal. Marš Elk	1.00
Minererville, Pa.: J.M.Jasulevyčius J.Norovas — po 50c. L.	
Klevinckas M.Ramašaukas F.Jasaitis K.Brazukas — po 25c.	
V.Linauckas S.Greblauckas — po 10c.	2.20
Buvo	29.80
Viso	33.00

K.Rutkus.

TEATRAS.

28 rugsėjo (sept.), subatoje 8 val. vakare, lietuviškoje svetainėje Tautiškojo Namų 101-103 Grand st. Brooklyn, N.Y. bus atlošta drama «Paskutinė Banga». Po teatru bus baljus ir daug visokių pasilinksminimų. Visus kuoskaitlingiausius užkviečia 19 LSS. kuopos

KOMITETAS.

Pranesimas Schuilkyll pavieto draugams.

Draugai ir draugės! Su kuriais, negalima susižinot laisvais, tai pranešu jums viešai. Girdejoj protokolą praėjusios, Minererville, Pa., konferencijos, kad ateinanti konferencija bus Mahanoy City, pabaigoy rugsėjo. Bet atsitiko tula priežastis svarbesniems sociališkos propagandos reikalams, tai konferencija pasiskubina. Dabar konferencija bus 8 diena rugsėjo po N 214 W. Bear Str. Mahanoy City, Pa.

Rašt. A.Aponika.

Pranesimas III LSS. rajone.

Kuopos 54, 50, 6, 57 ir 55 teiksisi prisijusti savo atstovus, kurie turi atsivešti kuopų įnešimus ir mandatus. Meldžiū visu kuopų prisijusti atstovus, kad sutvarkyti gerai mūsų rajoną; pasistengkite, draugai, kuoskaitlingiausius susivaziuoti ir apsvarstyt bėgančius LSS. reikalus. Teipgi užkviečiame visus draugus ir drauges, kurie ir nepriguli prie LSS. Kalbėtojas pribus F.Bagocius, iš Pittsburg, Pa. Susirinkimas atsibus 22 d. rugsėjo 07 m., Inter Pres National Bank, Franklin Str. and Beaver Ave. 3-rd flor, Allegheny, Pa. 2 val. po pietų.

III Pittsburg, Pa. rajono sekr.

B.Kondratavvyčius.

Balius! Balius!

New Britain, Conn. Draugystė Šv. Juozapo parengia didelį balių, kuris atsibus 21 d. rugsėjo (September) 07 m., Turner svetainėje, Arch gatvėje. Todėl visus lietuvius ir lietuviškas vietinius ir iš aplinkinių miestelių meldžiame atsilankyti ir drauge su mumis pasilinksinti. Prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 12-tai naktį. Įžanga vyrams 25c., moterims ir merginoms — dykai.

KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieskau Marijona Lazdauskintė savo brolio Klemenso Lazdauskio, Suvalkų gub., Nau-miesčio pav., Sugerų parapijos, kaimo Grinaičių. Kas apie jį žino, meldžiū pranešti adresu:

P.Markunas, Bx 137
Westville, Ill.

14

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F.Bagočius 1914 Annst.	Pittsburg, Pa.
J.Želvis, 711 W.Lombard St.	Baltimore, Md.
A.Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A.D ir žūlaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T.Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J.Keršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.Kvedera, 512 W.Barre st.	Baltimore, Md.
P.Kačulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J.Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A.Dumbis, Box 512	Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S.STANKEVYČIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B.Kondratavvyčius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J.Vaitkevycė, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J.Jasulevyčius, Bx 6	Minersville, Pa.
P.Meškis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P.Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A.Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J.Lukoševyčius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsibūna 4-tame ttarninke kožno mėnesio, Lalsvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius sykius mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų: 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I.P.Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atsibūna sekančial: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbonis; antras mėn. susirinkimas atsibus paskutinėje subatoje kožno mėn. 7.30 val. vak. po No. 869—33rd place. Organizatorius P.M.Kaitis, 221 Wabansia av.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarters“, po nr. 283 Main str. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuosirdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdienij kiekvieno mėnesio, po No. 323 Clifford str.

Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 487 So. Grant st.

KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. F.LINGS, 263 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntvėčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str.

Org. P.Grinisius, po N. 8. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J.Lietuvninko.

Prat. rašt. J.RAMANAUČKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarnike kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V.J.PETKUNAS, 308 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus

nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų Telpgi bus laikomi susirinkimai kožną pamedėlį nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sokr. M.Jokubaučkas.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusyk mėnesy: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S.SZYMAS, 1075 Blue Island av.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-rą ir paskutiną Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A.Gustaltis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. Ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apsvietos.

KOMITETAS.

Naugatuko ir Union Cyt'ies, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn.

KOMITETAS.

Westville, Ill. 26-ta LSS. kuopa laikis susirinkimus mėnesinius kas antrą nedėdienį, diskusijų kas paskutinį ned. kožno mėnesio, 2 val. po piet.

KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave.

KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 4.

KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Paddy William, po nr. 122½ N 6-th st.

Sekr. V.Burba, 1924 N 9-th st.

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Riverdale Ave.

KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F.Masulevičia, 710 5-th st.

KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna sekančial: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str.

KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam po No. 114 S. Spr Str.

A Žlugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutiną subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V.Narijauckas, 38 Providence st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 428 Main str.

Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią subatvakari kožno mėnesio, po No. 134 Church str.

KOMITETAS.

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Hargari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių.

KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apallanskio 162 First st. 5 v. vakare.

Sekr. P.Norkus, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančial: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniuose kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms.

Rašt. prat. ir turty, A.Šva bas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūva 3-čiam nedėdieny kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S.STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta kuopa laiko susirinkimus kas paskutinį šventadienį kožno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K.Lukoševyčių, 11 Locust st.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard Str. Wilmont salėje.

Org. J.Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po

pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. P.J.Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienai mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviėdam ir prašom atsivest naujų.

Sekr. A. Žu k a u c k a s.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripolančiame po 15-to mėnesio dienos nedėldienų, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-ta LSS. kuopa laikys susirinkimus pakutinį nedėldienį mėnesio, 5.30 po piet, Interprise National Bankoje, Franklin st. & Beaver ave.

Sekr. J. Stasevyčius, Bx 41 Sta. A.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėldieniuo, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J. Smailis, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėldienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturus salėj.

Sekretorius J. Jusis, 92 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėldienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniame ketverge kožno mėn., Lietuvį Ukėšų Klubo sve-tainėj 765 Western Ave.

Sekr. S. Danilavyčius, 32 Linden st.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman* sve-tainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi-būna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas 2-ram seređos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N. E. Cor. Front & Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsisbus kas 2-rą ir 4-tą nedėldienį kožno mėnesio, 3½ val. po pietų, pas S. Keršį, 36 Lincoln st.

Sekr. J. Kuopis.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėldienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J. Rasimo salėj.

Sekr. C. Rice, Box 3.

Cambridgeport, Mass. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir antrą panedėlį kožno mėn., 7 val. vakare, ant Bur-leigh st.

Sekr. K. Armonas.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsan-čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vis-us liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, idėdams už 2c. marke. Knygynams sutaisau knygas, apdarau ir suregystravojų. Kreipkitės visad pas savo draugą mokslaeivį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų raš-tų. Pažiūrėjimui galima gauti numerį už 6 c. krasos ženklej.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

148 Ohio str. Mc Kees Rocks, Pa.

DIDŽIAUSE COURTNEY, Pa.

LIETUVIŠKA VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVE

D. Lekavyčius,

kurs turi puikią salę šokiams ir susirinkimams, užlaiko gerus arklius dėl perkraustymo, važi-nėja alų. Kas tik ko reikalautų, visų pirmų tesi-kreipia į manę, o liks užganėdintu. [39]

15 Draugai lietuviai

pas sava!

Cigarai geriausio tabako ir gardžiausias a-lus už viso miesto; stiklų didesnių niekur ne-gausit, kaip pas Tamošiūną. Atsilankykit, o būsit užganėdinti.

A. Tamošiūnas,

1183 Michigan Av. DETROIT, Mich.

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visoklų vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per ciga-riai! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas sykj atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

Aptieka **H.J. Wiethorn**

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

KAS DAR NEBUVO PASMANĘ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pi-nigus mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu.

Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [36]

Dr. A. Volf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbiravoja juos, įdeda padirbtus dantis. Prīma kasdieną ligonbutij Fabijani nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v. vakare; nedėldieniais nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (5)

Keystone Phone Main 14-28

Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto

Nuo 2 iki 3 po pietų

Nuo 6 iki 8 vakare

Gallma susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai išpopieruoju

ir išmalevoju sienas.

Darbą atlieku kuogeriausiai ir už visat žemą prekę.

Kreipkis į manę, o busi užganėdintas.

V. Silverman, 1010 So. 2-nd st.

Philadelphia, Pa. (7)

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimynos mylimam šana-riui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.

(14-39)

ALLEGHENY, PA.

Ant Akmenu
Railroad Lalkrodėlis

Patentuotas regula-torius, ausuke užsuka-mas ir nustatomas, vy-riškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gra-žiai iškvietkuotas. Tik-rai gerai rodo. Yra vi-surįvartojamas geležinkelio tarnų, kaipo ge-riausiai laikantis; gwarantuota ant 25 m.

Šį lalkrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavėlijimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi-ink lalkrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat lalkrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai-krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencid-gėlį su kompasu dykal.

EXCELSIOR WATCH CO.,

52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir siuntimo pinigų North Chicagoj, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visoklų lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapų, alaus, giros ir porterio. Re-klia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gėrimus. Todėl lie-tuviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 - W.

(17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausi ir smagiausi alų iš Terre Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet patis auk-čiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,
Abu telefonai.

ALLEGHENY, Pa.

[17-42]

„Kova“

Išėina kas pėtnyčia. Prenumera | visas **„KOVA“** The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvių darbininkų, bežemių ir mažžemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpėnių reikalų apgynėjas ir didžiausias dabartinis męstų valdžios ir pontų priešas.

Galima gauti „Kovos“ redakcijoje pavieniais NN, arba užsirašyti visiems metams. Agentai, kurie jįms „Žariją“ per „K“ redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsieniouose: metams 4 rub.; pusmečiui 2 rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**
Tiltu (Mostovaja) gatve, N 17, b. 2,
„ŽARLIJOS“ REDAKCIJAI.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriskas, Moteriskas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedėliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**
Telefonas **Yards 7399.**

DIDŽIAUSE LIETUVIŠKA CIGARŲ DIRBTUVĖ PITTSBURGE

broliu Fredberg,

317 Water Str.

Užlaiko visokį tabaką, pipkes, dirba cigarus ir cigaretus: Kriautvininkus ir šiaip lietuvius užprašome atsilankyti, mes kožnam širdingai patarėnausime [39]

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST. S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta kaip
All Nations Deposit Bank.
(Visų Tautų Banka)

Męsų banka yra viena iš tvirčiausių Sv. Valėtijosė, čarteriuota, esanti po kontrole Valėtijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigus užsiėdėjimui ir moka ke tvirta procenta. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmains visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdėjimo galit prisiųst paėto Money Order'iu arba Expreso Co., o tuojuas bus išsiųstos bankavos knygtėės.

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta D-ro Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plačiau išaiškinta — visokios ligos ir kaip būt sveiku bei laimingu. Pripildyta **DIREKTORIAUS COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTO.**

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susitnokimą, ką nieks dar ikišiol teip atvirai ir dręsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, nors kaštuoja 45c., bet kad apšvietimui liandies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už prisuntimą, aptures per paėtą „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, teipat visokiu ligu vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus įieskot pagalbos.

Je i esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesanėią ligą nekalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir moterų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaules. **ADRESUOK:**

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valėtijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliszkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be asst [byst] žvėris; e-ght [eit] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmoks skaityt ir rašyt be mokinotojo. 222 abrozėlliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Puslapių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt. be pagalbos mokytojuas. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:
P.Mikolainis, Box 62 New York.